PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

- Cena 90 lir

Leto XXVIII. St. 290 (8383)

TRST, petek, 8. decembra 1972

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

NA OSNOVI SKLEPOV GENOVSKEGA KONGRESA

DE MARTINO NOVI TAJNIK PSI DOSEŽEN SPORAZUM MED STRUJAMI

Ustanovljena politični in tajniški urad za enotno vodenje stranke - Dokument vodstva KPI

RIM, 7. — Francesco De Martino je bil imenovan za novega tajnika PSI na osnovi dogovora med vsemi socialističnimi strujami za skupno vodenje stranke. Za De Martina so na današnji seji vodstva glasovali zastopniki struje «riscossa» in Nennijevih avtonomistov, medtem ko so se predstavniki «kartela levice» vzdržali. Oba predstavnika bivšega PSIUP in predstavnik bivšega MPL se glasovanja niso udeležili.

Vodstvo je imenovalo tudi dva namestnika tajnika, in sicer Mosco za «riscosso» in Craxija za avtonomiste. Po De Martinovem predlogu naj bi imenovali še tretjega namestnika tajnika, ki naj bi bil pripadnik Lombardijeve levice, na kar pa ta struja ni privolila.

Za enotno vodenje stranke bosta jamčila dva nova organizma, ki so ju imenovali danes. Prvi je «politični urad», ki ima posvetovalni značaj in v katerem so poleg tajnika De Martina še po en predstavnik vsake struje: Mosca za «riscosso», Craxi za avtonomiste, Lombardi za levico ter Mancini in Bertoldi kot predstavnika lastnih skupin. Drugi organizem je tajniški urad, ki ima izvrševalne funkcije in v katerem so proporcionalno zastopane vse struje. Poleg tajnika in obeh namestnikov tajnika so v njem še Signorile za levico, Landolfi za Mancinijevo strujo, Manca za Bertoldijevo in Lauricella za «riscosso». Za imenovanje obeh organizmov so soglasno glasovali vsi člani vodstva, medtem ko je za namestnika tajnika glasovala samo večina.

Novi tajnik PSI je dal zvečer izjavo za «Telegiornale». Dejal je, da so današnji sklepi vodstva PSI izraz potrebe po enotnosti, ki jo je proglasil nedavni kongres. Novo tajništvo je bilo imenovano na osnovi politične večine, ki je nastala v Genovi: to pa ne pomeni sestave organskega zavezništva (med «riscosso» in avtonomisti — op. ur.), pač pa je omogočilo sestavo organizmov, ki združujejo vse strankine struje ter na ta način jamčijo sodelovanje in prispevek vseh struj, tako večine kot manjšine, pri izvajanju politične linije in pri vodenju stranke.

Obstajajo še nekateri nerešeni problemi, kot je vprašanje predsednika, za katerega smo bili mi razpoložljivi, vendar smo menili, da bi moralo to biti dejanje enotnosti ne pa razcepitve, kot bi to bilo v sedanjem položaju.

Na genovskem kongresu — je nadaljeval De Martino — je stranka potrdila svoje značilnosti stranke italijanske levice, povezane s potrebami in željami delavskih množic in solidarne z njihovim bojem. Bili smo in smo izredno zaskrbljeni zaradi položaja države, tako z gospodarskega kot s političnega vidika, ter smo prepričani, da je centristična formula, ki se je izrazila s sestavo Andreottijeve vlade, najmanj primerna, da bi reševala te probleme. Zaradi tega še enkrat potrjujemo našo voljo, da prispevamo k temu, da napravimo konec takemu položaju ter da začrtamo politično alternativo. Zato smo potrdili našo odločnost, da se borimo za konec centrizma, istočasno pa smo nakazali tudi pozitivno alternativo, ki ima kot izhodišče pripravljenost socialistične stranke za ponoven začetek sodelovanja s KD in z manjšimi strankami za rešitev hudih problemov dežele ter za izvedbo reform. Kongres v Genovi je izrazil to pripravljenost, tako da niso možni alibiji ter da se ne bo mogoče sklicevati na odgovornost socialistične stranke pri utemeljevanju potrebe, da bi nadaljevali s sedanjim položajem.

Tajnik KPI Berlinguer je poslal De Martinu ob izvolitvi za novega tajnika PSI brzojavne čestitke. Danes so objavili dokument, ki so ga odobrili na včerajšnji seji vodstva KPI pod predsedstvom tajnika Berlinguerja. Dokument ugotavlja, da so volitve 26. novembra zadale hud udarec Andreottijevi vladi ter še bolj jasno pokazale, da nima več stika z realnostjo dežele. Vse izbire vlade gredo v protidemokratsko in protiljudsko smer ter pomenijo celo izzivanje: od poskusa, da bi uvedli policijski pripor, do zaprtega števila vpisov na univerzo itd. Vodstvo KPI dalje ugotavlja, da se zaskrbljenost za nenehno slabšanje položaja kaže tudi v silah, ki pripadajo sedanji večini in sami KD. Za rešitev sedanje politične, gospodarske in družbene krize so potrebne korenite reforme gospodarskih in družbenih struktur dežele ter demokratični preokret v političnem vodstvu. Glede morebitnih takojšnjih rešitev pa je v dokumentu rečeno, da «bi bila opozicija KPI lahko različna v odnosu do nove vlade, ki bi bila zaprta do desničarskih strank in angažirana za pozitivno rešitev najbolj perečih problemov dežele».

Tudi demokrščanska levičarska struja «base» je objavila danes daljši dokument o gospodarskem in političnem položaju, v katerem se zavzema za izvedbo korenitih reform s sodelovanjem vseh demokratičnih sil in sindikatov. To pa bo možno izvesti le, meni «base», «s strmoglavljenjem sedanjih teženj ter s ponovnim odprtjem dialoga in bolj tesnega sodelovanja med demokristjani, socialdemokrati, republikanci in socialisti».

«Apollo 17» leti proti Luni

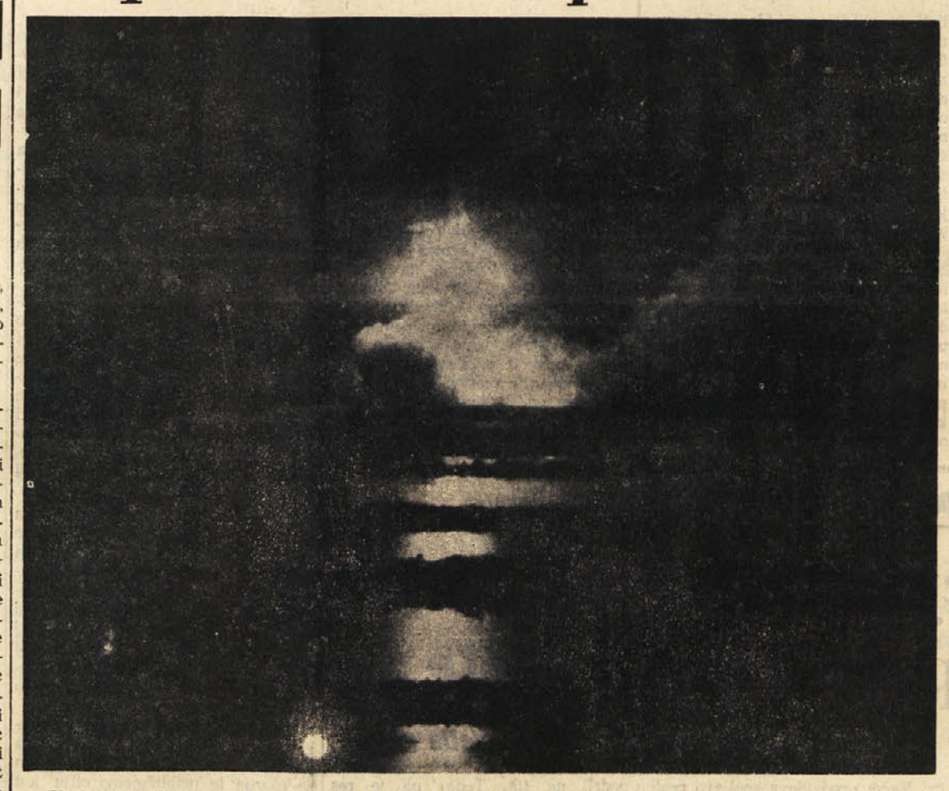

V skoraj sončnem siju hlapov in par je včeraj zjutraj odbrzel proti Luni z več kot 2-urno zamudo «Apollo 17» z vesoljci Cernanom, Schmittom in Ewansonom (članek berite na 6. strani)

POPOLN ZASTOJ V REŠEVANJU VPRAŠANJ MANJŠINE

Nejasne perspektive za koroške Slovence

Perfidni napadi avstrijske ljudske stranke na vlado in na pravice Slovencev - Kirchschläger o noti jugoslovanske vlade

(Poseben dopis)

CELOVEC, 7. — Kot je bilo pričakovati, je opozicija izkoristila razpravo o avstrijski zunanji politiki v okviru proračunske debate v avstrijskem zveznem parlamentu za ponovne napade na zakon o dvojezičnih krajevnih napisih, hkrati pa tudi na avstrijsko zunanjo politiko kot tako.

Taktika, ki so jo v parlamentarni razpravi uporabili poslanci avstrijske ljudske stranke, ni nova. Poznamo jo že z nedavnega kongresa stranke, ki bi se sicer hotela imenovati stranka napredne sredine, pa se pod vplivom vse večjega nacionalizma vse bolj pomika proti skrajni desnici in jo je uporabil že njen predsednik dr. Schlainzer. Avstrijska ljudska stranka je namreč sedaj nenadoma zelo zaskrbljena za odnose z Jugoslavijo in za mednarodni ugled Avstrije. Toda po njenem se Avstrija ni znašla na zatožni klopi svetovne javnosti zaradi sramotnih dogodkov na Koroškem, za katere nosita odgovornost mimo Heimatdiensta in drugih nacionalističnih organizacij tudi avstrijska ljudska in avstrijska svobodnjaška stranka, ampak zato, ker je vlada z zakonom o dvojezičnih napisih, ki pomeni vsaj prvi korak k izpolnjevanju državne pogodbe, dala povod za divjanje šovinističnih teroristov. Večje perfidnosti si res ni mogoče niti zamisliti. Avstrijska ljudska stranka pa se je sedaj tudi uradno pridružila zahtevi o ugotavljanju manjšine in se je s tem tudi na zunaj jasno postavila na pozicijo svobodnjaške stranke ki še vedno zbira podpise, s katerimi bi hotela izsiliti referendum o ugotavljanju manjšine. Nabiralci podpisov se pri tem često poslužujejo metod, ki so vse prej kot demokratične, saj ponekod odkrito grozijo, pri manj poučenih pa nastopajo s pretvezo, da je to v korist manjšine.

V proračunski razpravi je v zvezi s položajem na Koroškem ponovno govoril tudi avstrijski zunanji minister dr. Kirchschläger. Med drugim je dejal, da se vlada ni svojevoljno in svojeglavo odločila za zakon o dvojezičnih napisih, ampak zaradi neizpolnjenih obveznosti — ki datirajo iz leta 1955. Dr. Kirchschläger je tudi dejal, da ne moremo govoriti o pritisku Jugoslavije na Avstrijo, če razumemo kot pritisk grožnje s protipravnimi sredstvi, pač pa je Jugoslavija vztrajno zahtevala od Avstrije izpolnitev državne pogodbe. Njegove besede o tem, da je treba biti sedaj zelo previdni, da bi vzpostavili ponovno zaupanje med večinskim in manjšinskim delom prebivalstva na Koroškem, pa ponovno kažejo na zavlačevalno taktiko, ki je na Koroškem in v Avstriji vse bolj prisotna in ki je usmerjena v to, da bi celotno zadevo najprej nekoliko uspavali in jo šele potem začeli ponovno reševati.

Odkar na Koroškem ni več dvojezičnih krajevnih napisov, se dejansko cela zadeva ne premakne več nikamor. Tudi glede komisije, ki naj bi pripravila predloge za morebitne spremembe zakona o dvojezičnih krajevnih napisih, ni nič novega. Ne ve se niti, kdaj se bo prvič sestala, niti ali bodo v njej sodelovali predstavniki vindišarjev ali ne. Sodelovanje vindišarjev v komisiji namreč že vnaprej onemogoča komisijo samo, saj predstavniki manjšine v tem primeru v njej ne bodo sodelovali. Za manjšino pa se sodelovanje v komisiji postavlja predvsem ob vprašanju, kaj je njen namen: ali celovito reševanje manjšinske problematike, ali samo vprašanje dvojezičnih krajevnih napisov in še to, z namenom, da se sedanji zakon še skrči. V tem primeru manjšina v takšni komisiji seveda ne bi imela kaj iskati, saj je že ob sedanjem zakonu povedala, da ga sprejme le kot prvi korak pri reševanju tega vprašanja, nikakor pa kot definitivno rešitev. Tem manj lahko torej sodeluje pri kakršnikoli razpravi o njegovem omejevanju.

Hkrati ko so na Koroškem na delu sile, ki izrazito ogrožajo manjšino, pa je mogoče ugotoviti, da je bilo med manjšino premalo politične aktivnosti, ki bi bila usmerjena v to, da bi se s povečano kulturno prosvetno in politično aktivnostjo znala postaviti v bran vsem raznarodovalnim silam. To je spoznala tudi Zveza slovenskih organizacij in je sklenila z vrsto informativnih sestankov manjšino politično bolj mobilizirati. Prvi tak sestanek je bil že minuli teden, hkrati z občnim zborom slovenskega prosvetnega društva «Bilka» v Bilčovsu, naslednji pa bodo prihodnji teden.

Katere so trenutno glavne naloge, ki stojijo pred slovensko manjšino na Koroškem? Predvsem se mora manjšina odločno upreti poskusom, ki so več kot očitni, da se manjšinsko vprašanje ožI samo na vprašanje dvojezičnih napisov, ker ne gre samo zanje, ampak za celovito uresničitev določil 7 člena državne pogodbe. Drugič pa mora manjšina pri svojih političnih aktivnostih upoštevati dejstvo, da je ob zadnjih dogodkih na Koroškem prišlo do izrazitega cepljenja sil v Avstriji.

To bo moralo upoštevati zlasti pri prihodnjih občinskih volitvah, ki bodo marca prihodnjega leta. Ne več absolutna naslonitev na eno samo stranko, ampak naslonitev na demokratične sile, ki so pripravljene manjšini pomagati.

To so edine realne možnosti manjšine pri prihodnjih občinskih volitvah, kajti vsak samostojen nastop z enotno listo, ki bi jo sprejeli obe osrednji organizaciji, bi dejansko pomenil, da bi manjšina ustregla zahtevam Heimatdiensta in ostalih nacionalističnih organizacij in bi sama izvedla ugotavljanje manjšine. Da je temu res tako, kaže tudi zadnja izjava vodje Heimtadiensta dr. Feldnerja, ki je dejal, da Heimatdienst ne misli vztrajati na neposrednem ugotavljanju manjšine, ampak da se lahko zato uporabijo druga merila, na primer volitve.

ZVONE ZORKO

PRAGA, 7. — Tukaj se je sestal CK češke komunistične partije, ki je, kot poroča tiskovna agencija «CTK», razpravljal o gospodarskih vprašanjih.

TRETJA KONFERENCA ZK JUGOSLAVIJE

Posvetiti več pozornosti socialistični vzgoji mladih

V razpravi so delegati opozorili na nekatere škodljive pojave v mladinskih organizacijah

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 7. — Udeleženci 3. konference Zveze komunistov Jugoslavije so nadaljevali danes razpravo o poročilu in predlogu resolucije o borbi ZKJ za socialistično usmerjenost in aktivno udeležbo mladih v razvoju samoupravne socialistične družbe. Pri včerajšnji razpravi je sodelovalo 27 delegatov in gostov. Med razpravo danes dopoldne so na predlog predsedstva konference sklenili, da se konferenca zaradi številnih prijavljenih govornikov nadaljuje še jutri. V včerajšnji in današnji razpravi so izrazili splošno podporo stališču, ki ga je prikazal v uvodnem poročilu Krsta Avramović. Istočasno je dano več pripomb predlogu, da se točneje določijo mnoge naloge ZK v borbi za socialistično usmerjenost mladih.

V razpravi so opozorili med drugim na škodljiv vpliv, ki ga imajo na mladino socialne razlike in honorarna zaposlitev ljudi, ki jim je že zagotovljena eksistenca, na škodljiv vpliv šunda, na potrebo poglobitve samoupravnih odnosov v šolah ter na večjo pozornost vzgoji pionirjev. Eden izmed govornikov je ugotovil, da ni dosledne in konkretne borbe proti reakcionarnemu delovanju pravoslavnega, katoliškega in muslimanskega klerikalizma, ki skuša razširiti svoj vpliv med mladino. Opozoril je tudi na negativne pojave v športnih in telesnovzgojnih organizacijah, kjer se zapažajo pojavi privatizacije upravljanja s strani posameznih skupin, kjer se pri organiziranju raznih športnih tekmovanj in prireditev gleda samo na zaslužek.

Več delegatov je opozorilo na problem zaposlitve mladih, na potrebo, da skupnost posveti večjo skrb življenjskim pogojem in delu mladih delavcev. Član izvršnega biroja predsedstva ZKJ Stevan Doronjski je med drugim opozoril na negativne posledice pojava liberalizma v ZKJ na mladino. Dr. Stipe Šuvar je omenil, da se višji sloji mladine, to je otroci bogatejših družin, usmerjajo na disko klube in boutique, kjer pogostoma potrošijo več denarja kot je poprečen zaslužek mladega delavca. Po dr. Šuvarju bi se moral v socialistični družbi zagotoviti nadarjenemu, sposobnemu, ambicioznemu mlademu človeku družbeni napredek ne glede na to, iz kakšne družine je. Ugotovil je, da se danes v Jugoslaviji zapostavljajo oblike in odnosi družbenega življenja, ki vodijo h kolektivizmu in k solidarnosti, da sedanji družbeni sistem ponekod preveč poudarja načelo individualizma, ki vodi k privatizaciji, k egoizmu in hvaljenju osebnega uspeha v življenju, ne glede na uspeh družbenega kolektiva in širše družbene sredine, kateri ta človek pripada.

Predsednik konference Zveze mladine Jugoslavije Maksimović je ugotovil, da je pismo predsednika Tita in izvršnega biroja opozorilo prav na tiste slabosti v družbi, ki so že dalj časa povzročale nezadovoljstvo mladih. V zvezi z različnimi stališči konference o potrebi ustanovitve ločenih mladinskih organizacij za vsako plast mladine do ustanovitve organizacije, ki bi bila podobna SKOJ je Maksimović dejal, da je mladini potrebna enotna družbeno - politična organizacija, ki bo temeljila na programskih smotrih ZKJ.

Blanka Peteranec je dala vrsto predlogov, med drugimi, da se povečajo skladi za kreditiranje učencev, da se odločneje rešujejo stanovanjska vprašanja mladih delavcev in učencev, da se ukinejo visoke šolnine, da se učencem da brezplačno knjige in zvezke. To je, po njenem mnenju neobhodno potrebno, da bi se mladi čimprej usposobili za delo, ki jih čaka.

Tome Drakulovski iz Skopja se je med drugim dotaknil vprašanja pouka zgodovine v šolah. Razni cesarji in kralji in drugi dostojanstveniki so tako prikazani, kot da bi bile glavne osebnosti preteklosti narodov Jugoslavije. Drakulovski je dejal, da se ne sme pozabiti, da so v narodnoosvobodilni borbi uresničeni stoletni ideali vseh narodov Jugoslavije in da bi se to moralo upoštevati pri sestavi učnih programov.

Konferenca se nadaljuje jutri.

BOŽO BOŽIČ

Predsednik Tito na tretji konferenci ZKJ, na kateri je govor o socialistični usmerjenosti mladine

DANES

Včeraj zjutraj se je začela zadnja ameriška odpravo na Luno v okviru načrta «Apollo». Vzlet so spremljale nevšečnosti pri polnjenju rezervoarjev tretje stopnje s kisikom. Sedaj polet potega brezhibno. Učenjaki upajo, da bodo vesoljci prinesli na Zemljo pomembne kamenine, posebno zato, ker je med njimi geolog Schmitt.

Kaže, da so se pogajanja med Kissingerjem in Le Duc Thojem premaknila z mrtve točke in da bodo podpisali mirovni sporazum o Vietnamu že prihodnji teden. Vest vsekakor ni uradna, prihaja pa iz dobro obveščenih krogov. Oba pogajalca se bosta danes spet srečala.

Francesco De Martino je bil izvoljen za novega tajnika PSI. Na včerajšnji seji strankinega vodstva so na osnovi dogovora med vsemi strujami imenovali tudi nove vodstvene organe stranke, v katerih so zastopane vse komponente PSI.

Po sklepu pokrajinskega tajništva KD so vsem strankam levega centra poslali uradni poziv na pogajanja. Stranke seveda še niso mogle odgovoriti. Pričakujejo, da se bodo posamezna vodstva izrekla že prihodnji teden. V Gorici pa so se razbila pogajanja med KD in PSI, ki je z odstopom pokrajinskega odbornika sprožil krizo. Pogajanja se bodo nadaljevala prihodnji teden.

Na Ravnah pri Grgarju se je v sredo ponoči pripetila strahovita nesreča: nenadna eksplozija je porušila šolsko poslopje, v katerem je stanovala 3-članska družina in 15 vojakov JLA, ki so pomagali pri gradnji ceste od Raven do Banjščice. Trinajst mladih vojakov je pod ruševinami izgubilo življenje, družina in dva vojaka pa so se, čeprav ranjeni, rešili.

PO MNENJU NEKATERIH OPAZOVALCEV NA PARIŠKI KONFERENCI O VIETNAMU

Morda prihodnji teden podpis sporazuma za rešitev krize na azijskem Jugovzhodu

Kissinger bo pred podpisom moral predložiti osnutek sporazuma predsedniku Nixonu v odobritev - Novi sporazum baje ni naklonjen Thieuju - Danes sestanek Le Duc Tho-Kissinger

PARIZ, 7. — Vzdušje v francoskem glavnem mestu je bilo danes zjutraj odločno optimistično. Pariški dnevnik «Aurore» je izšel z velikim naslovom čez osem stolpcev, s katerim je napovedoval podpis mirovnega sporazuma med Hanoiem in Washingtonom v teku dneva. Optimizem pa je v naslednjih urah postopoma splahnel, dokončni udarec pa mu je dala zunanja ministrica ZRV Thi Binhova, ko je na 169. zasedanju pariške konference izjavila, da je podpis sporazuma še zelo daleč.

Le Duc Tho in Kissinger sta se danes sestala v že znani vili v predmestju Pariza. Srečanje je trajalo 4 ure. Glasnik Bele hiše je zvečer sporočil, da se bosta oba pogajalca spet sestala jutri v prvih popoldanskih urah. Sporočilo demantira govorice, po katerih bi se moral Kissinger drevi vrniti v Washington, kjer bi se moral posvetovati s predsednikom Nixonom. Kot po navadi ni o tajnih pogajanjih nobene uradne vesti. Čeprav sta si stališči hanojske in ameriške delegacije zelo verjetno že dokaj podobni, je jasno, da obstajajo še nekatere ovire.

Nixonov svetovalec je bil na kosilu s francoskim zunanjim ministrom Schumannom, ki se je nenadoma vrnil v Pariz z zasedanja zunanjih ministrov držav članic NATO, ki je trenutno v Bruslju. Srečanje med francoskim ministrom in Kissingerjem je sprožilo vrsto domnev o skorajšnjem podpisu sporazuma, kar so v popoldanskih urah izjave predstavnikov Hanoia in ZRV demantirale.

Opazovalci v Parizu so si edini, da besedilo novega sporazuma ne more biti naklonjeno šefu saigonskega režima Van Thieuju. Edine točke, pri katerih naj bi popustili pritiskom južnovietnamskega diktatorja, zadevajo razširitev sporazuma na vso Indokino, omejitev pristojnosti komisije, ki bo morala pripraviti volitve v ustavodajno skupščino ter koncentracijo severnovietnamskih čet na Jugu na treh točno določenih področjih. Sicer pa se zdi zelo čudno, da je Le Duc Tho popustil pri točki, ki zadeva pristojnost posebne komisije za pripravo ustavodajnih volitev, pri kateri je v preteklosti zelo vztrajal.

Thi Binhova je na današnji seji pariške konference ponovno ostro obsodila ZDA, ki so zahtevale razpravo o bistvenih in že domenjenih točkah mirovnega sporazuma. Obenem je ponovno zahtevala odstranitev predsednika južnovietnamskega lutkovnega režima Thieuja, ki pripravlja pokol svojih političnih nasprotnikov, ki so trenutno zaprti v njegovih zaporih.

Govorice o podpisu sporazuma, ki naj bi bil že v prihodnjih urah, ali vsaj v prihodnjih dneh, so posredno demantirale vesti iz Washingtona, po katerih naj bi Kissinger še pred podpisom odpotoval v ZDA, kjer bo moral predstaviti dokončno besedilo mirovnega sporazuma predsedniku Nixonu, medtem ko bo Haig odletel v Saigon, kjer bo obrazložil sporazum Van Thieuju. Pri vsej najboljši volji obeh pogajalcev, ne bo mogoče podpisati sporazuma pred prihodnjim tednom. O tem je govoril tudi namestnik šefa ameriške delegacije na pariški konferenci Isham, ki je dejal, da je večina vprašanj že rešenih, pogajanja pa se niso zaključila, ker je še nekaj detajlov, ki jih je treba prediskutirati.

V poslanski komisiji za šolstvo

Začetek razprave o osnutkih zakona za slovensko šolstvo

Sinoči nam je posl. Albin Škerk sporočil, da je poslanska komisija za šolstvo v sredo začela razpravo o osnutkih zakona za ureditev slovenskega šolstva, ki sta jih predložila poslanca Albin Škerk (KPI) in Corrado Belci (KD). Omenjeni komisiji predseduje poslanec Gui (KD), poročevalec o omenjenem osnutku pa je posl. Rausa (KD). Razprava se je začela na poročevalski ravni, poslanec Raichich (KPI) pa je predlagal, naj komisija zahteva prenos na zakonodajno raven, kar pomeni, da ne bi bila potrebna diskusija v poslanski zbornici za odobritev zakona. Podtajnik ministrstva za šolstvo Caiazza (KD) se ni uprl omenjeni zahtevi, pač pa si je pridržal pravico, da predlaga nekatere dodatne popravke. Komisija je soglasno sklenila, da se s pristankom vlade zahteva prenos razprave na zakonodajno raven. Na seji niso bili navzoči zastopniki nekaterih strank, med temi MSI, zato jih bo predsednik komisije vprašal za njihovo mnenje, ker mora biti tak sklep komisije soglasno odobren. V nasprotnem primeru se mora razprava nadaljevati na posvetovalni ravni in mora biti dokončno besedilo zakonskega osnutka poslano v odobritev poslanski zbornici, oziroma senata.

Posl. Rausa, ki je na seji obrazložil omenjena zakonska osnutka, je izrazil svoje ugodno mnenje. Če se tokrat zastopnik MSI v poslanski komisiji ne bo izrekel proti razpravi na zakonodajni ravni, kot zadnjič, bo odobritev zakona za ureditev slovenskega šolstva v Italiji hitreje stekla.

O omenjenih zakonskih osnutkih smo že poročali, o izpopolnjenem zakonskem osnutku, ki ga je predložil posl Albin Škerk, pa smo podrobno poročali v našem dnevniku 29. oktobra.

Neredi v dunajskem parlamentu

DUNAJ, 7. — Med razpravo o proračunu notranjega ministrstva za leto 1973 je prišlo v avstrijskem parlamentu do neredov, ko je koroški socialistični poslanec Kerstnig obtožil opozicijske stranke, da so izkoristile zakon o dvojezičnih krajevnih napisih v avstrijski Koroški zato, da bi sprožile nerede. Z opozicije mu je liberalec Schmidt zakričal, da je koroški kvizling, nakar mu je socialist Libal odgovoril, da je nacist. Pri tem je prišlo do splošnega kričanja, med katerim so liberalci ozmerjali z nacistom tudi notranjega ministra Roescha, ki je med tem modro molčal.

Zaključena sindikalna konferenca v Neaplju

V središču razprave predlog o proglasitvi vsedržavne splošne stavke

NEAPELJ, 7. — Vprašanje proglasitve vsedržavne splošne stavke je bilo v središču razprave na današnjem tretjem in zaključnem dnevu zasedanja sindikalne konference za Jug. Potem ko so štiri posebne komisije končale z delom, se je 450 delegatov sestalo na plenarni seji, na kateri so razpravljali o uvodnem poročilu, ki ga je imel v torek zvezni tajnik CISL Macario v imenu treh sindikalnih zvez.

Skoraj vsi udeleženci debate so opozorili na težaven gospodarski položaj ter na nesposobnost sedanje centristične vlade, da rešuje pereča vprašanja italijanske družbe. Velika večina se je zato izrekla za proglasitev splošne stavke kot orožje proti centristični usmeritvi v državi in za izvedbo učinkovitih reform. O načinu priprave in organiziranja stavke ter o datumu pa so bila mnenja bolj deljena. Proti predlogu o proglasitvi splošne stavke se je odločno izrekel le predstavnik manjšine v CISL Scalia.

Zaključena pogajanja za delovno pogodbo tiskarjev dnevnikov

RIM, 7. — Danes v prvih jutranjih urah so se zaključila pogajanja med založniki in sindikati tiskarjev za obnovitev delovne pogodbe delavcev in uslužbencev dnevnikov. Sporazum, ki ga bodo morali odobriti na delavskih zborovanjih, so dosegli po petdnevnih pogajanjih. Poleg normativnih izboljšav predvideva sporazum tudi zvišanje plač za 18 tisoč lir mesečno.

De Pasquale se je odrekel imenovanju za deželnega predsednika Sicilije

PALERMO, 7. — Voditelj komunistične skupine v sicilskem deželnem svetu Pancrazio De Pasquale, ki je bil včeraj nepričakovano izvoljen za deželnega predsednika, se je danes odrekel imenovanju, češ da ni še zrela nova večina, v kateri naj bi sodelovala tudi KPI. De Pasquale je izrekel željo, da bi čim prej rešili krizo v deželi s sodelovanjem vseh demokratičnih in protifašističnih sil.

RIM, 7. — Na današnji seji senata so vladni predstavniki odgovarjali na različna vprašanja. Podtajnik za zunanje zadeve Bemporad je zagotovil, da bo Italija v kratkem diplomatsko priznala Nemško demokratično republiko, toda šele tedaj, ko bo NATO dala svoj pristanek.

V poslanski zbornici pa se je danes končala razprava o zakonskem osnutku o zemljiških najemninah.

NA OSNOVI SKLEPA POKRAJINSKEGA VODSTVA

Uradno vabilo KD na pogajanja za obnovitev odbora levega centra

Pogajanja se lahko pričnо že v sredini prihodnjega tedna
Oprezni komentarji predstavnikov SS, PSI, PSDI in PRI

Tržaško vodstvo Krščanske demokracije je sinoči poslalo uradno vabilo strankam levega centra: PRI, PSDI, PSI in Slovenski skupnosti, da se pričnо v ponedeljek razgovori o obnovitvi levosredinske občinske tržaške uprave.

Pismo je rezultat včerajšnje seje pokrajinskega odbora KD, na kateri je bila z veliko večino glasov in z nobenim nasprotnim glasom odobrena resolucija, v kateri je rečeno, da je pokrajinski odbor Krščanske demokracije preučil volilne izide in da je na volitvah prišla do izraza volja tržaškega prebivalstva glede nekaterih osnovnih vprašanj, ki se nanašajo na rešitev upravnih zadev, na vlogo Trsta kot evropskega mesta in končno na vlogo občine, ki naj bo pobudnik za reševanje vseh odprtih vprašanj.

Kot smo že včeraj poročali, je v uvodu tajnik Coloni govoril o vlogi Trsta kot mesta, ki naj bo odprto na Vzhod in je ugotovil, da predstavlja sedanje vodstvo KD jamstvo za to osnovno politično smer. Glede političnih zavezništev je Coloni predlagal obnovitev centra, ki naj se nadaljuje v vseh krajevnih upravah in torej v Trstu, v devinsko-nabrežinski občini, v pokrajini in ki naj bo tudi vodilo pri pomladanskih volitvah za deželni svet.

Na včerajšnjem sestanku pokrajinskega vodstva KD so predstavniki struje «Nuove cronache» predložili svojo resolucijo, katero je vodstvo stranke zavrnilo.

Poziv vodstva Krščanske demokracije je zelo jasen in proti nekaterim pričakovanjem nedvoumen, da naj se obnovi sodelovanje levega centra v tržaškem občinskem svetu. Pri tem je tudi zanimivo in značilno, da je tajnik KD Coloni predlagal pričetek razgovora že za ponedeljek, ko dobro ve, da do ponedeljka ne more odgovoriti socialistična stranka, ki po kongresu še ni imenovala svojega tajništva in drugih vodilnih organov, ter istočasno, da zaradi današnjega praznika, sobotnega in nedeljskega «mostu» ne morejo odgovoriti niti PRI, PSDI in SS.

Prav tako pa je tudi očitno, da gre za poskus, da bi prišlo do obnovitve občinskega odbora na osnovi že starih v šestletnem razdobju občinske uprave preizkušenih oblik upravljanja. Demokristjanom se mudi iz več razlogov, ki so delno subjektivnega delno pa objektivnega značaja. Najbrž gre za razdelitev mest v občinskem odboru in o tem KD ne bi želela na dolgo razpravljati s svojimi partnerji, ker bi želela ohraniti «status quo», kar pomeni z drugimi besedami, da ne bi želela prepustiti odborniških mest zaveznikom leve koalicije v višjem odstotku, kot je bil do sedaj. Objektivno pa imajo najbrž prav, ko pravijo, da je bilo mesto že dobro leto brez izvoljenega občinskega upravnega organizma, da je to velika škoda v odnosu do rimske birokracije in da je še zlasti škodljivo pri premikih mednarodnega značaja, ki jih lahko predvidimo v okviru evropske konference o varnosti.

Demokristjanski partnerji levega centra včeraj niso sprejeli nobenega stališča. Vsi pravijo, da so pismo prejeli zelo pozno in da morajo sklepati izvršni odbori in drugi izvoljeni organi strank. Kljub temu pa lahko že v naprej predvidimo na osnovi prvih izjav tajnikov strank, ki smo jih objavili dan po izvolitvi, da se bodo republikanci, socialdemokrati, socialisti in predstavniki Slovenske skupnosti izrekli za obnovitev levosredinskega odbora. To pa seveda še ne pomeni, da pristajajo na kakršne koli pogoje. Podžupan Lonza nam je dejal, da gre za vprašanja programa in za vprašanje, ki zajema celotno stranko. Socialisti se bodo menda sestali v ponedeljek, republikanci pa pravijo, da je predviden sestanek njihovega vodstva v torek.

V ponedeljek najbrž pogajanj ne bo, možno pa je, da se bodo pričela že v prvi polovici prihodnjega tedna in možno je tudi, da se bodo zaključila še pred božičnimi počitnicami. V kolikor ne bo resnejših težav, obstaja torej tudi možnost, da se še pred božičnimi počitnicami sestane občinski svet, ki mora izvoliti župana in občinske odbornike.

USPELA DVODNEVNA STAVKA NA VSEH ŠOLAH

Slovenski šolniki terjajo svoje pravice in dokončno ureditev slovenskega šolstva

Skoraj stoodstotna udeležba na vseh slovenskih osnovnih, srednjih in višjih srednjih šolah na Tržaškem

V sredo in včeraj ni bilo zaradi dvodnevne stavke učnega in pomožnega pouka na nobeni šoli, danes pa ni pouka zaradi cerkvenega praznika. Iz podatkov, ki smo jih prejeli, je razvidno, da so na slovenskih osnovnih, srednjih in višjih srednjih šolah stavkali skoraj vsi, razen redkih izjem. Oba dneva so stavkali vsi na učiteljišču, na znanstvenem in klasičnem liceju, na industrijski strokovni šoli, na srednji šoli v Rojanu, na srednji šoli na Proseku, na osnovnih šolah, ki spadajo pod didaktična ravnateljstva v Dolini, na Opčinah in pri Sv. Jakobu. Na trgovskem tehničnem zavodu so stavkali vsi razen dveh, na srednji šoli pri Sv. Ivanu je od skupno 26 profesorjev in nameščencev stavkalo 20 na srednji šoli pri Sv. Jakobu niso stavkali trije (od teh dva nedržavljana), na srednji šoli jih je stavkalo 14 od skupno 16, na srednji šoli na Opčinah niso stavkali 4 profesorji, ki niso v staležu, na srednji šoli v Nabrežini so stavkali vsi, razen enega suplenta, na osnovnih šolah, ki spadajo pod didaktično ravnateljstvo pri Sv. Ivanu jih je stavkalo 14 od skupno 19, na šolah, ki spadajo pod didaktično ravnateljstvo v Nabrežini jih je stavkalo 27 od skupno 34 nameščenih.

Glede udeležbe torej lahko trdimo, da je stavka uspela. Kot smo že poročali, je bila stavka po vsej državi enotna, ker so jo sklicale vse sindikalne organizacije šolnikov, na Tržaškem in na Goriškem pa tudi Sindikat slovenske šole, ki je tudi tokrat izrecno poudaril zahtevo, da se rešijo specifični problemi slovenskega šolstva v Italiji in uredi položaj slovenskih šolnikov.

Če je upravičena in utemeljena stavka italijanskih šolnikov, je še bolj upravičen protest slovenskih šolnikov, katerim se že dolga leta godijo še hujše krivice kot njihovim italijanskim kolegom, ker ni urejen njihov ekonomski položaj in ker slovensko šolstvo v Italiji še vedno čaka na popolno priznanje enakopravnosti in na juridično ureditev njenega ustroja.

Do dokončne ureditve slovenskega šolstva v Italiji vodi še dolga pot. Nekateri znaki zdaj kažejo, da se morda le približujemo cilju kot poročamo na drugem mestu.

PO ODOBRITVI USTREZNIH NAČRTOV

Na področju industrijske cone bodo speljali nove ceste

400 milijonov lir za ureditev mestnega muzeja Revoltella

Pod vodstvom odbornika za javna dela Masutta se je te dni sestal deželni tehnični odbor, ki je na daljši seji obravnaval in sprejel vrsto načrtov za nova javna dela v štirih pokrajinah Furlanije-Julijske krajine.

Odbor je med deli, ki se nanašajo na goriško pokrajino, odobril splošen načrt za ureditev greznic v Štarancanu. Načrt, ki ga je predložila občinska uprava, predvideva speljavo novih odsekov kanalizacije za odpadne vode, tako da bo celotna dolžina odtočnih kanalov dosegla 20 kilometrov. Delo se bo izvajalo v dveh fazah, pri katerih bodo izdatki dosegli 45 oziroma 30 milijonov lir.

V tržaški pokrajini je odbor odobril izvedbo druge faze del pri ureditvi novih cest na področju Boljunca in Doline. V ta namen bo dežela izdala 280 milijonov lir, sredstva pa bodo uporabili za speljavo nove cesta od priključka na pokrajinsko cesto Glinščice do srednjega križišča. Načrt je pripravila Ustanova za industrijsko cono v Žavljah. Ista ustanova je pripravila pred časom tudi načrt za speljavo nove ceste v okviru same industrijske cone. Tudi ta načrt je bil sprejet in bo dežela dala za njegovo uresničitev 225 milijonov lir. Načrt predvideva speljavo ceste iz Ul. Flavia mimo Trga Cagni do Ul. Caboto, s čimer bodo občutno razbremenili Ul. Flavio, po kateri se odvija čedalje gostejši zasebni in javni promet. Nova cesta bo dolga 354 in široka 10 metrov. V okviru tržaške pokrajine je deželni odbor sprejel tudi načrt, ki ga je pred časom pripravila občinska uprava, in ki predvideva ureditev stavb, ki stoje na četverokotniku med ulicami Cadorna, Diaz in San Giorgio ter Trgom Venezia.

Sestanek aktiva slovenskih socialistov

Sinoči je bil na strankinem sedežu v Ul. Mazzini sestanek aktiva slovenskih socialistov, ki ga je sklicala slovenska komisija pri tržaški federaciji PSI. Sestanka so se udeležili tudi vršilec dolžnosti pokrajinskega tajnika Branko Pahor, pokrajinski odbornik Lucijan Volk in dosedanji občinski odbornik, ponovno izvoljen v občinski svet, Dušan Hreščak.

Po oceni izida upravnih volitev tako v vsedržavnem, kot v krajevnem merilu, na katerih se je socialistična stranka lepo uveljavila, so proučili sedanji položaj na Tržaškem, še posebno pa v tržaški občini. Podrobneje so razpravljali o vprašanjih, ki se tičejo slovenske narodnostne skupnosti in doslednega spoštovanja in uveljavljanja njenih pravic tako z upravno-političnimi sporazumi v krajevnem obsegu, kot z zakonskimi določili na vsedržavni ravni. Po izčrpni diskusiji si je aktiv slovenskih socialistov začrtal smernice nadaljnjega delovanja, med drugim pa je tudi podčrtal nujnost čimbolj enotnih nastopov Slovencev in njihovih organizacij, ob podpori demokratičnih ter naprednih strank, ko gre za zaščito interesov slovenske narodnostne skupnosti.

Nesramno izzivanje fašističnih škvader

Fašistična drhal si pri nas v Trstu marsikaj privošči: terorizira celo sredi mesta in ob belem dnevu. Včeraj okoli 11. ure je skupina 25 do 30 škvadristov, ki jih je izdajala napol vojaška uniforma, terorizirala dva dijaka ki sta se zatekla v bar S. Marco v Ul. Battisti. Fanta sta o zadevi obvestila prijatelja, ki je zadevo prijavil komisariatu v Ul. Kolonja. Ker tu niso imeli na razpolago vozila, so obljubili, da bodo vest posredovali kvesturi. Škvadristi pa so se med tem znašali na dva študenta na lambreti, ju žalili in ju podrli na tla. Tedaj pa je res posegla policija, ki je, pravici na ljubo povedano, še kar energično razgnala fašiste, vendar ni znano, da bi koga priprla. In to kljub, temu, da so bili v skupini že splošno znani... motilci javnega miru.

Včeraj se je v Trstu sestala tretja stalna posvetovalna komisija pri deželni upravi, ki jo vodi svetovalec Zanin. Na seji, ki se je je udeležil tudi odbornik za zdravstvo Devetag je bil z večino glasov sprejet zakonski osnutek, ki določa nov deželni prispevek v višini 250 milijonov lir za pomoč telesno in umsko prizadetim deželanom (po zakonu štev. 22 iz leta 1966) in drug prispevek v višini 500 milijonov za vrsto posegov v prid psihiatričnega skrbstva (po zakonu štev. 11 iz leta 1968). Pri glasovanju so se svetovalci KPI vzdržali.

Danes se v Sesljanu poročita
NEVENKA TERČON
in
NEVENKO GRUDEN
Svojima članoma želita SPD Igo Gruden in SŠD Sokol obilo sreče na novi življenjski poti.

Proslava oktobrske revolucije v Zgoniku

V zgoniški društveni dvorani je sekcija KPI priredila proslavo 55-letnice oktobrske revolucije. Kot je v svojem uvodu podčrtal tajnik sekcije Jan Godnič ni šlo za proslavo pomembnega zgodovinskega dogodka, ki bi jo označevalo ponavljanje že znanih stališč o tistih revolucionarnih dneh, temveč za priložnost, ko so se komunisti v Zgoniku soočili z enim izmed aktualnih vprašanj, to je z dejavnostjo fašistov v Italiji in nalogami naprednega gibanja pri zatiranju tega Slovencem in vsem demokratom nevarnega pojava.

O dejavnosti «črnih teroristov» je dokumentarno obširno spregovoril član vodstva tržaške federacije KPI Stojan Spetič, čigar izvajanje so v nabito polni dvorani z zanimanjem poslušali.

Po predavanju je v drugem delu sporeda nastopil mladinski pevski zbor «Rdeča zvezda» iz Saleža, ki je ubrano zapel več partizanskih in revolucionarnih pesmi.

Proslava se je tako zaključila v prijetnem družabnem vzdušju, ko so se prisotni med katerimi je bilo veliko mladih, zadržali še do pozne ure.

Vročekrvni 14-letnik ponovno za rešetkami

Vročekrvni golobradec, 14-letni Fulvio M. z Lonjerske ceste, ki je že pred mesecem dni prišel navzkriž z zakonom, zaradi česar je moral pod obtožbo žalitve javnih funkcionarjev v zapor, se je zopet pojavil na prizorišcu, ki mu je najljubše. To je Drevored XX. septembra, kjer golobradec išče povode za pretepe. Tokrat je naletel na dva gojenca policijske šole, a fanta, čeprav že vešča poklicnih prijemov, ga nista mogla ukrotiti. Ko sta se naveličala biti tarča brc, udarcev in predvsem žalitev, sta poklicala kvesturo, ki je poslala na kraj izvidnico. Golobradec je dvignil pete, a daleč ni prišel, ker mu je neki pešec, baje je bil policijski agent v civilu, podtaknil nogo tako, da se je vročekrvnež znašel na tleh. Aretirati pa se ni pustil in je kot obseden brcal in mimogrede klel na ves glas. Z glavo je celo mlademu policijskemu gojencu Paolu Venturi razmajal nekaj zob, a končno se je moral pod pritiskom lisic predati. Miroval pa ni: ne v policijskem avtu ne na kvesturi, kjer so mu sneli lisice. Tam je celo stekel po stopnicah, ne morda, da bi zbežal, kar se mu ne bi posrečilo, pač pa z edinim namenom, da se znebi dolgega orodja, ki ga je imel pri sebi. Fant, ki so ga 14. prejšnjega meseca izpustili na začasno svobodo, je sedaj ponovno za rešetkami, kjer ga bodo verjetno pridržali. Obtožbe so tokrat še hujše: odpor, žalitve in tudi povzročitve telesnih poškodb javnemu funkcionarju.

Za praznike z «AURORO»

Potovalni urad «Aurora» (Ul. Cicerone 4, tel. 29-243) sporoča, da je za izlet na Bled od 23. do 26. decembra na razpolago še nekaj prostorov.

Prav tako je na razpolago še 5 prostorov za izlet v Budimpešto od 30. decembra do 1. januarja.

Cena prvega izleta je 25.000, drugega pa 35.000 lir. Pohitite z vpisom!

Zaradi težav, ki so nastale v zvezi s stavko uslužbencev na carini, ni bilo mogoče pravočasno pripeljati dela Alberta Sirka iz Pirana.

Zato bo razstava, ki je bila predvidena za danes, odprta v nedeljo, 17. decembra.

PD «VESNA» — KRIŽ

TRI DNI V GLEDALIŠČU «AVDITORIJ»

Danes začetek zasedanja o gledališču, filmu in TV

Zasedanju predseduje podpredsednik deželnega sveta Pittoni, udeležence iz Italije in Slovenije pa bo pozdravil župan Spaccini

V gledališču «Avditorij» se danes dopoldne ob 10. uri začenja tridnevno zasedanje o «Filmu, gledališču, radioteleviziji in udeležbi prebivalstva - Vloga dežele», ki ga prireja Italijansko združenje športnih in kulturnih krožkov iz Rima in krožek za socialne študije «G. Salvemini» iz Trsta. Zasedanju bo predsedoval podpredsednik deželnega sveta Arnaldo Pittoni, udeležence pa bo pozdravil župan inž. Spaccini.

Delovni del zasedanja bo ob 10. uri začel predsednik vsedržavnega odbora AICS Enrico Gaubello. Prvi del zasedanja se bo zaključil ob 13. uri, popoldanski pa bo trajal od 16. do 20. ure. Kot smo že poročali bo tema prvega dne «Državni zakoni in ustanove za kinematografijo», o kateri bo poročal Claudio Zanchi, urednik revije «Sipario», diskusijo pa bo vodil filmski kritik dnevnika «Corriere della Sera» Giovanni Grazzini. Zvečer ob 21. uri si bodo udeleženci zasedanja ogledali v gledališču Rossetti predstavo, Shakespearovo tragedijo «Kralj Lear» v izvedbi Piccolo Teatro iz Milana v režiji Giorgia Strehlerja in s Tinom Carraro v naslovni vlogi.

Drugi dan zasedanja, ki bo prav tako v dveh delih, dopoldanskem in popoldanskem, bo posvečen temi «Zakoni o gledališčih. Stalna gledališča, Položaj italijanskih gledališč, Avantgardne gledališke skupine». Poročevalec bo kritik «L'Avvenire» iz Milana Edoardo Bertani. Zvečer ob 21. uri si bodo udeleženci zasedanja lahko ogledali v kinu Nazionale prvo predvajanje filma «Treviso-Torino» režiserja Ettora Scole. Film bo predstavil kritik «Rinascita» Mino Argentieri. Sledila bo debata.

V nedeljo pa bo zasedanje posvečeno temi «Radiotelevizija: reforma in nova struktura italijanske RAI-TV, TV v barvah in njene implikacije ekonomskega in sociološkega značaja». Poročevalec bo šef redaktor EAI iz Milana Felice Mottini, razpravi pa bo predsedoval posl. Ruggero Orlando.

Vsa obravnava vprašanja neposredno zadevajo najbolj kočljiva področja predstav in informacije in njihov namen je, da pritegnejo čim širši krog ljudi, tudi tistih, ki ne delujejo na specifičnih področjih, ki pa se kljub temu zanimajo za vprašanja strukture današnje družbe in ki vidijo v radioteleviziji in filmu vedno večji vpliv na formiranje ljudske kulture.

Tudi izbira Trsta za tako zasedanje je posrečena ne samo zaradi njegovih bogatih kulturnih tradicij, temveč predvsem zaradi zemljepisne lege našega mesta, ki ustvarja iz njega posrednika izkušenj na teh področjih v sosednjih državah in zlasti v slovanskem svetu.

Kot smo že včeraj poročali se bodo zasedanja udeležili tudi številni gledališki, filmski in radiotelevizijski delavci iz Slovenije pa seveda tudi predstavniki kulturnega življenja slovenske narodnostne skupnosti v Italiji. Že v teku včerajšnjega dne so prispeli v Trst nekateri udeleženci zasedanja iz raznih italijanskih mest, med katerimi pisatelji Franco Fe, Giorgio Saviane, Massimo Dursi, Lorenzo Salati, Renzo Rosso, režiserji Bruno Paolinelli Aldo Florio, Lucio Fasano, Edmondo Fenoglio, Giorgio Pressburger ter gledališki avtorji Angelo Della Giacoma, Roberto Mazzucco, G. Bartolucci.

Občni zbor sindikata slovenske šole

V ponedeljek, 11. decembra ob 17. uri bo v mali dvorani Kulturnega doma v Trstu redni letni občni zbor sindikata slovenske šole.

Dnevni red:

1. Pozdravi sindikalnih šolskih organizacij (CGIL, CISL, UIL).
2. Poročila tajnika, načelnikov in blagajnika.
3. Poročili nadzornega odbora in razsodišča, razrešnica odboru.
4. Volitve novega odbora.
5. Razno.

Vabimo vse člane, da se občnega zbora zagotovo udeležijo.

NA PREDLOG ODBORNIKA STOPPERJA

Dežela nakazala sredstva za gradnjo središča ENALC

Stroški so se znatno povečali, ker so morali zaradi zemeljskega usada predelati gradbene načrte

Na svoji zadnji seji je deželni odbor na predlog odbornika Stopperja sprejel sklep o podelitvi novega dodatnega prispevka 155 milijonov lir tržaški ustanovi ENALC (Ente Nazionale Assistenza ai Lavoratori del Commercio), in sicer za gradnjo novega trgovskega središča in prostorov za deželno ravnateljstvo ustanove na zemljišču med ulicama Capitolina in Pondares. V isti namen je dežela leta 1970 nakazala 395 milijonov lir, in sicer na osnovi deželnega zakona štev. 35 iz leta 1965. Za novo središče na Montuzzi je predviden skupen izdatek kakih 800 milijonov lir.

Stavba, v kateri bodo uredili trgovski center in deželno ravnateljstvo ENALC, je že v gradnji, vendar je bilo delo zaradi zemeljskega usada pred poldrugim letom ustavljeno. Graditelji so morali okrepiti temelje in predelati izvršni načrt, kar je seveda znatno povečalo stroške. Prispevek, ki ga je pravkar odobril deželni odbor (155 milijonov), predstavlja le polovico teh dodatnih in nepredvidenih stroškov. O novem, predelanem načrtu, se bo moral sedaj izreči tehnični odbor pri tržaški občini, nakar se bo gradnja lahko nadaljevala. Računajo, da se bo to zgodilo še pred koncem januarja prihodnjega leta. Novi sedež ENALC naj bi bil pod streho januarja 1975. leta. Ker se medtem zaključuje postopek, na podlagi katerega bodo pristojnosti s tega področja prešle z države na deželo, bo tudi nova stavba vključena v deželno imetje.

Na predlog istega odbornika je deželni odbor odobril izdatek nekaj nad 18 milijonov lir 18 občinskim upravam v Furlaniji - Julijski krajini, ki so priznale posebne finančne podpore izseljencem in njihovim družinskim članom na podlagi deželnih zakonov štev. 24 iz leta 1970, štev. 34 iz leta 1971 in štev. 33 iz letošnjega leta. V proračunu za letošnje leto je previdena v ta namen finančna postavka 350 milijonov lir, od tega pa je dežela doslej povrnila prizadetim občinam 164 milijonov.

Tragična smrt bolnega moža

Čeprav hudo bolan, se je 42-letni Giuseppe Taucer iz Ul. dell'Acqua včeraj odpravil z doma. Hotel je obiskati svoje bivše delavne tovariše v mestni klavnici, kjer je bil svojčas tudi on zaposlen. Do vhoda je prišel, naprej pa ni mogel: iz ust in nosa se mu je vlila kri in komaj je stal na nogah. Njegov bivši kolega ga je opazil in mu takoj priskočil na pomoč. Naslonil ga je k zidu in stekel k telefonu ter poklical osebje Rdečega križa. Med tem je nesrečni Taucer padel v nezavest in se zgrudil na tla, pri čemer se je potolkel in odrgnil po obrazu, rokah in nogah. Bolničarji so takoj spoznali brezupno stanje Taucerja, zaradi česar so ga nemudoma naložili v rešilni avto in z vso hitrostjo zdrveli proti bolnišnici. Žal je Taucer že med prevozom izdihnil, zaradi česar so njegovo truplo odpeljali v mrtvašnico, kjer je na razpolago sodnim oblastem.

ZA NAROČNIKE PRIMORSKEGA DNEVNIKA, ki bodo poravnali celoletno naročnino do 31. 1. 1973

2.000.000 lir NAGRAD

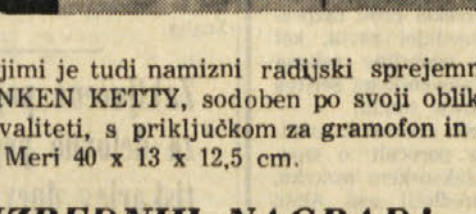

Med njimi je tudi namizni radijski sprejemnik TELEFUNKEN KETTY, sodoben po svoji obliki in visoki kvaliteti, s priključkom za gramofon in magnetofon. Meri 40 x 13 x 12,5 cm.

40 IZREDNIH NAGRAD!

In za vse vsak mesec revija DAN!

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE - Trst
Kulturni dom

FILIBERT BENEDETIČ

PRAVILA IGRE

Drama upanja
ali kakor se to vzame
(Slovenska novost)

Razpored predstav glej pod rubriko «Gledališča».

PD Valentin Vodnik — Dolina
priredi danes, 8. decembra ob 17. uri v društvenih prostorih

koncert solistov
Glasbene matice iz Trsta

NORA JANKOVIČ — mezzosopran
ŽARKO HRVATIČ — violina
NEVA MERLAK - CORRADO — klavir

Vljudno vabljeni!

Gledališča

KULTURNI DOM

Danes, 8. t. m. ob 17. uri abonma red I: Filibert Benedetič «Pravila igre». Scena — Sveta Jovanovič, slikarska izvedba — Demetrij Cej, kostumi — Anja Dolenc, glasba — Marjan Vodopivec, režija — Andrej Hieng. Ponovitve: v **nedeljo**, 10. t. m. ob 16. uri red F okoliški.

Vozni red avtobusov za okoliški abonma:

Avtobus št. 1: Col 14.55, Veliki Repen 15.00, Mali Repen 15.05, Salež 15.15, Prosek 15.25, Kontovel 15.25.

Avtobus št. 2: Trnovca 14.35, Praprot 14.40, Šempolaj 14.40, Cerovlje 14.55, Vižovlje 15.00, Sesljan (križišče) 15.00, Nabrežina 15.10, Križ 15.15.

Prodaja vstopnic ob delavnikih od 12. do 14. ure ter eno uro pred pričetkom predstav, ob nedeljah in praznikih eno uro pred pričetkom predstav, pri blagajni Kulturnega doma, tel. 734-265.

V torek, 12. t. m. ob 16. uri T. Braun in H. Fichna «Indijanci v Mali vasi». Zadnjič.

VERDI

S prihodnjo premiero gledališča Verdi (Figarova svatba) bo ponovno stopil na dirigentski oder Luigi Toffolo. Letošnja izvedba «Figarove svatbe» je še posebno privlačna zaradi pevcev dunajskega Staatsteatra, ki so daleč znani po svetu: Wilma Lipp, Olivera Miljakovič, Ernst Gutstein, Agnes Baltza in Heinz Holecek, katerim se bodo pridružili Nucci Conde, Angelo Nosetti, Mario Guggia, Giuseppe Botta, Dario Zerial in Gianna Jenco. Delo bo režiral Giancarlo Del Monaco, sin slavnega pevca, ki je tudi pri dunajskem gledališču.

POLITEAMA ROSSETTI

Danes, v petek, 8. t. m. ob 20.30 prva predstava Shakespearove tragedije «Kralj Lear» v uprizoritvi «Piccolo Teatra» iz Milana v režiji Giorgia Strehlerja in v novem prevodu Angela Della Giacoma in Luigija Lunarija. V glavni vlogi nastopa Tino Carraro.

Vodstvo Teatra Stabile priporoča abonentom, da si pravočasno zagotovijo prostore pri osrednji blagajni v Pasaži Protti, kjer bodo na razpolago tudi načrti gledališča Rossetti za šest predstav.

LITERARNE SOBOTE

Danes ob 18. uri bo v okviru literarnih sobot Sergio Zavoli, ki ga bo predstavil Chino Alessi, govoril o temi «Kdo bo jutrišnji človek?». Italijanska kulturna zveza javlja, da sprejema abonmaje za literarne sobote pri osrednji blagajni v Pasaži Protti ali pred konferencami v gledališču Rossetti.

Razstave

V Škednju bo v društvu Ivan Grbec razstava slikarja Demetrija Ceja. Razstavo bodo odprli jutri, 9. t. m. ob 20. uri in ostane odprta do 17. decembra.

V galeriji «La Lanterna» bo 9. t. m. otvoritev razstave jugoslovanske slikarke Jagode Buić, po rodu iz Splita, sicer pa iz Zagreba. Istočasno bo tudi razstava del Marije Pospišilove.

V občinski galeriji na Trgu Unità razstavlja tržaški slikar Ireneo Ravalico svoje figure, marine, krajine, cvetje in tihožitja.

V Tržaški knjigarni razstavlja dalmatinski slikar Ciril Mihanović.

V Galeriji moderne umetnosti, Korzo Italija 9, je razstava del slikarja Cira Russa.

Razna obvestila

Slovensko dobrodelno društvo v Trstu priredi kot vsako leto miklavževanje za osnovnošolske otroke iz Trsta in okolice. Prireditev bo danes, 8. decembra ob 15.30 na sedežu društva v Ul. Machiavelli 22/II.

* * *

Prebivalci repentabrske občine so vabljeni jutri, 9. t. m. ob 20.30 v dvorano pri Križmanu, kjer si bodo lahko ogledali barvni film **o letošnji** kraški ohceti.

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 8. decembra
BREZM. SPOČ. D. M.

Sonce vzide ob 7.33 in zatone ob 16.21 — Dolžina dneva 8.48 — Luna vzide ob 9.40 in zatone ob 18.35

Jutri, SOBOTA, 9. decembra
VALERIJA

Vreme včeraj: najvišja temperatura 10,7 stopinje, najnižja 6,9, ob 19. uri 8,2, zračni tlak 1020,5, stanoviten, veter 5 km jugovzhodnik, vlaga 82-odstotna, nebo 4/10 pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 12 stopinj

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 7. decembra se je v Trstu rodilo 14 otrok, umrlo pa je 10 oseb.

UMRLI SO: 66-letna Bruna Gionchetti vd. Chierago, 78-letna Giovanna Gentilli por. Novi, 84-letni Umberto Bassiaco, 47-letni Vladimiro Machnich, 75-letna Rosa Panjter, 48-letni Valentino Rudolf, 83-letna Leonilda Pigaferra por. Boscolo, 64-letni Costantino Degano, 83-letna Maria Ferluga vd. Kersovan, 59-letni Lino Gabbino.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Rossetti Emili, Ul. Combi 19; Al Samaritano, Trg Ospedale 8; Tamaro & Neri, Ul. Dante 7.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Godina, Trg Sv. Jakoba 1; Grigolon-Alla Minerva Trg V. Giotti 1; Ai due Mori, Trg Unità 4; Al S. Lorenzo, Ul. Soncini 179 (Škedenj).

POPRAVEK

V počastitev spomina pok. Vere Racman por. Grgič sta Ivanka in Srečko Grgič darovala 2.000 lir za spomenik padlim v NOB v Bazovici in ne v Gorici, kot je bilo včeraj napačno objavljeno.

Kino

Nazionale 15.00—18.30—22.00 «Il Padrino». Barvni film. Marlon Brando.

Fenice 14.30 «Il West ti va stretto, amico... è arrivato Alleluja». George Hilton, Agata Flori, Raymond Bussiers, Lincoln Tate. Film western v barvah.

Eden 15.30 «Il monaco». Franco Nero, Nathalie Delon. Barvni film režiserja Luisa Bunuela. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Grattacielo 14.00—22.20 «Il clan dei Marsigliesi». Barvni film. Jean Paul Belmondo, Claudia Cardinale. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Excelsior 14.30, 16.55, 19.35, 22.15 «La prima notte di quiete». Barvni film. Alain Delon, Sonia Petrova. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Ritz 15.00 «Arma da taglio». Lee Marvin, Gene Hackmann. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Aurora 14.30, 19.00, 21.45 «L'arancia meccanica». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Impero 14.30 «Alfredo, Alfredo». Barvni film za vse.

Capitol 15.00 «...e poi lo chiamarono il magnifico». Barvni film za vse.

Cristallo 15.00 «Ma papà ti lascia sola?» Barvni film za vse.

Filodrammatico 15.00 «Le mille e una notte all'italiana». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 14.30 «Roma bene». Nino Manfredi, Gastone Moschin. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Vittorio Veneto 14.15 «Don Camillo e i giovani d'oggi». Gastone Moschin in Lionel Stander. Barvni film za vse.

Abbazia 15.00 «I vendicatori dell'Ave Maria». Tony Kendall, Peter Thorris. Barvni film western za vse.

Ideale 14.30 «Sette a Tebe». André Lawrence, Lina von Manrtes. Barvni film za vse.

Astra 15.00 «Io non vedo, tu non parli, lui non sente». A. Noschese, E. Montesano, G. Moschin. Barvni film za vse.

KINO NA OPČINAH

predvaja danes ob 15. uri

«LE PISTOLERE»

Igrata C. Cardinale in B. Bardot

Prispevki

V počastitev spomina pok. dr. Delaka daruje I. Kante 5000 lir za Slovensko dobrodelno društvo.

Ob 10-letnici smrti Katje Kafol daruje Malka Kosmina 2.000 lir za Dijaško matico.

SOŽALJA

Sindikat slovenske šole v Trstu izreka svojemu glavnemu tajniku dr. Francu Škerlju globoko sožalje ob smrti njegove matere.

Uredništvo in uprava Primorskega dnevnika izrekata dr. Francu Škerlju ob izgubi matere iskreno sožalje.

Ob izgubi drage mame izreka Slovensko gospodarsko združenje dr. F. Škerlju svoje najglobje sožalje.

Po dolgi in mučni bolezni nas je zapustil naš dragi oče, tast in nono

ANTON GUŠTIN

Pogreb dragega pokojnika bo danes, v petek, ob 14.30 iz hiše žalosti, Col št. 8, na domače pokopališče.

Žalujoči sin Ludvik, hčere Melanija, Lojzka, Angela in Zofka, snaha, zetje ter vnuki z družinami

Col, Repentabor, Opčine, Trst in Riva del Garda, 8. decembra 1972

Globoko potrti naznanjamo žalostno vest, da nas je zapustil naš predragi mož, tata, sin in brat

ALFONZ ŠKABAR

Pogreb nepozabnega pokojnika bo danes, v petek, ob 15.30 iz hiše žalosti, Veliki Repen 45, na domače pokopališče.

Žalujoča žena Marija, sinova Lojze z zaročenko Maro in Marjo, oče, sestra Marija, brata Vanko in Drago ter drugo sorodstvo

Veliki Repen, 8. decembra 1972

Včeraj nas je zapustila naša ljuba mama, stara mama, tašča, teta in svakinja

JOŽEFA ŠKERLJ

Jutri ob 13.30 jo bomo spremili iz mrtvašnice glavne bolnišnice k zadnjemu počitku v Knežak na Pivki. Pogreb bo v nedeljo ob 14. uri na domače pokopališče.

Žalujoči sin Franc, vnuka Radislav in Mladen, snaha Marica ter drugi sorodniki

Trst, Knežak, Nova Gorica, 8. decembra 1972

RAZSODBA BO VERJETNO IZREČENA V SOBOTO

Tožilec predlagal nad 33 let ječe za četverico roparjev-zvodnikov

Dr. Tavella je bil s štirimi roparji izredno trd, je pa v svoj govor vpletel tudi čudne poglede na svet - Ocena zakona Merlin in «švedske morale» - Reakcije obtožencev

Vse kaže, da bodo sodniki porotnega sodišča izrekli obsodbo proti četverici mladeničev, ki so obtoženi zvodništva in roparskega napada pri Padričah, ob koncu razprave v soboto. Niti včeraj namreč niso izčrpali vsega dela. Vsekakor pa se je končalo zaslišavanje prič, ki so sodnikom in porotnikom nudile dovoljšnih dokazov o krivdi zaprtih Jesseja Jamesa Grossa, Walterja Slaveza, Bruna Sebbenija in Franca Clementija, tako da je javni tožilec dr. Tavella lahko zahteval za vse obsodbo na več let zapora.

Dr. Tavella je svoj poseg začel z ugotovitvijo, da je ta proces zadnji v skupini procesov, ki so bili na dnevnem redu te porote. Zato se je porotnikom zahvalil za trud in jih označil za zgled državljanske zvestobe.

Seveda ni mogel reči isto za obtožence, štiri mladeniče, ki so na prvi pogled zdravi, mladi in močni, primerni za vsakršno delo, a so svoje energije izkoristili v popolnoma druge namene. Začeli so izkoriščati prostitucijo bednih deklet in končali z roparskim napadom na nič hudega slutečega Carla Bertanija, kateremu so obljubljali, da bo preživel nekaj prijetnih uric v ženski družbi.

Pri tem je dr. Tavella vpletel v svoj sicer utemeljen govor tudi osebne poglede na svet, ki v določeni meri pričajo o nekoliko tradicionalističnem, če že ne statičnem ocenjevanju dogodkov in družbene dinamike. Pokvarjeno mladino, četverico zvodnikov na zatožni klopi je nekajkrat omenjal v isti sapi z «mladino, ki ne mara delati in kontestira družbo». Prav tako je dr. Tavella iskal vzroke za izkoriščanje prostitucije v «zakonu Merlin», ki je odpravil javne hiše in pognal večje število deklet na pločnike. Končal pa je ta svoj del govora z zahtevo, naj sodišče oprosti Jamesa Grossa obtožbe, da je izkoriščal prostitucijo. To pa zaradi pomanjkanja dokazov.

Gross je namreč izkoriščal prostitucijo nekega jugoslovanskega dekleta, 26-letne Borke Jelisić. Ta je pred svojim prihodom v Trst bila zaposlena na Švedskem. Tu je javni tožilec poiskal vzroka njene «pokvarjenosti», češ da so na Švedskem spolne zablode povsem udomačena zadeva in da torej ni nič čudnega, če si je dekle tudi v Trstu skušala potešiti spolno slo. Težko pa naj bi bilo ugotoviti, če gre zares za izkoriščanje prostitucije ali za kaj drugega . . .

Kljub takemu zadržanju pa je javni tožilec zahteval za obtožence še precej težke kazni. Za Grossa je zahteval 7 let in 8 mesecev zapora ter 650 tisoč lir denarne kazni (za rop, nasilje in kraje), po prestani kazni pa eno leto omejene svobode.

Ker ženska, ki jo je izkoriščal Walter Slavez, ni bila na Švedskem, je moral javni tožilec zahtevati zanj obsodbo tudi zaradi izkoriščanja prostitucije. Dr. Tavella je tu izrazil začudenje, kako je mogoče, da je ženska, neka Santa Minzera, tvegala zapor, da bi ga zaščitila, kljub temu, da jo je pognal na cesto in živel na njen račun. Mi bi se temu ne čudili, če pomislimo na strah, ki vlada v določenih krogih . . . Slavez in njegovi pa so imeli v tej podrasti tržaškega podzemlja svoje prijatelje.

Za Slaveza je dr. Tavella zahteval obsodbo na 11 let in 2 meseca ječe ter 750 tisoč lir denarne kazni (po prestani kazni pa eno leto prisilnega dela).

Za Sebbenija je javni tožilec zahteval 9 let in 2 meseca zaporne kazni in 750 tisoč lir globe, za Clementija pa 5 let in 10 mesecev zapora ter 475 tisoč lir denarne kazni. V slednjem primeru je javni tožilec predlagal priznanje nekaterih olajševalnih okoliščin, ker obtoženi ni popolnoma priseben oziroma psihično uravnovešen.

Obtoženci so med govorom javnega tožilca mislili da jo bodo skupili še kar poceni. Zdelo se jim je, da iz njegovih besed izžareva vsaj usmiljenje, če že ne priznanje nemoči sodstva, da bi se lotilo tako težkih družbenih vprašanj. Zato je zahteva po kazni, ki niha od 7 do 11 let ječe, pomenila zanje kot udarec s kolom po glavi. Sunkoma so vstali in začeli vsi hkrati govoriti. Zahtevali so pojasnil, češ da niso prav razumeli . . Zaman. K njim so pristopili karabinjerji, jih obkolili in vklenjene odpeljali.

Pred tem je spregovoril eden izmed branilcev. Zahteval je za svojega obtoženca oprostitev zaradi pomanjkanja dokazov, oziroma najnižjo kazen.

Proces z govori branilcev se bo nadaljeval v soboto zjutraj, zatem pa bodo porotniki zaprli za seboj vrata kabineta in opravili — letos zadnjič — svojo državljansko dolžnost.

NAROČNINA za PRIMORSKI DNEVNIK

za leto 1973

CELOLETNA . . . . . Lir 13.500
POLLETNA . . . . . Lir 7.500
MESEČNA . . . . . Lir 1.350

ZA VSE NAROČNIKE:
- brezplačno mesečnik DAN
- za vse, ki poravnajo celoletno naročnino do 31.1.1973

NAGRADNO ŽREBANJE
v vrednosti 2.000.000 lir

Naročnino sprejemajo:

v TRSTU
- uprava: Trst, Ul. Montecchi 6, - tel 795-823
- raznašalci
- pošta: tekoči račun ZTT štev. 11/5374
- Tržaška kreditna banka: tekoči račun št. 1192

v GORICI
- uprava: Gorica, Ul XXIV Maggio št. 1/1 - tel 83-382
- raznašalci
- pošta: tek rač ZTT št. 11/5374

Vsak nov naročnik bo prejemal do 31 decembra 1972 Primorski dnevnik brezplačno

PREJŠNJI PONEDELJEK NA OPČINAH

Koncert mladih glasbenikov GM za srednjo šolo «S. Kosovel»

Pod vodstvom Oskarja Kjudra so nastopili Žarko Hrvatič, Nora Jankovič in Neva Merlak - Corrado

V ponedeljek, 4. decembra je priredila Glasbena matica skupno z Glasbeno mladino v Finžgarjevem domu na Opčinah koncert za opensko srednjo šolo «Srečko Kosovel». Šola je povabila na koncert tudi starše in tako je bila prijetna dvorana polna zbranega, seveda največ mladega, občinstva, ko je predstavnik šole pozdravil glasbenike, ki jih je vodil dirigent Oskar Kjuder.

Janko Ban je z nekaj besedami uvedel koncert. Predstavil je violinista Žarka Hrvatiča, mezzosopranistko Noro Jankovičevo in pianistko Nevo Merlak - Corrado. Vsako skladbo je tudi kratko razložil in s tem res pomagal, da smo mogli koncertu slediti z večjim razumevanjem, obenem nas je zelo lepo uvajal v razumevanje glasbe sploh.

Najprej je bila na sporedu Paganinijeva Sonatina, ki jo je izvajal violinist Žarko Hrvatič. Že vse tisto, kar nam je Janko Ban povedal o Paganiniju, nas je zanimalo, ko pa je Hrvatič s svojo mojstrsko roko potegnil lok po strunah violine in izvabljal iz njih tiste tako izredne melodije, smo vsi čutili, da je bil Paganini res izreden skladatelj.

Noro Jankovičevo, ki je bila do nedavnega profesorica glasbene vzgoje na naši šoli, smo pozdravili toplo in prisrčno. Zapela nam je črnsko duhovno pesem. Čeprav je besedilo v angleščini, smo vsi čutili iz doživete pesmi in iz čudovite melodije ki je zvenela v petju mezzosopranistke, žalostno usodo Črncev. Pesem je nastala v Ameriki.

Za črnsko pesmijo smo poslušali lepo slovensko pesem «Če rdeče rože zapade sneg». Pesem je napisal Ciril Pregelj. Za tem pa je mezzosopranistka zapela še pesem Rada Simonitija «Na Krasu». Pesem izraža bolečino matere, ki ji je padel sin v vojni. Jankovičeva je materino bolečino, ko se spominja sinovih belih rok in njegovih črnih oči, zapela tako presunljivo in tako doživeto, da je imel marsikdo med nami solzne oči v dvorani, čeprav smo mladi in vedno veseli ljudje.

V drugem nastopu Žarka Hrvatiča smo slišali še Srebotnjakovo skladbo v treh stavkih. Tudi to skladbo je odigral zelo dovršeno in nas je prevzela njegova sigurnost in očarala njegova violina.

Za zaključek je Nora Jankovičeva zapela še eno črnsko pesem, nato pa špansko Emila Granadosa. Znova smo občudovali izredno lep glas, pevkino podajanje in doživljanje.

Izvajalce smo nagradili s prisrčnim ploskanjem in s šopkom rož: to je bilo priznanje hvaležnosti za izredno lep glasbeni užitek, ki so ga prinesli umetniki naši šoli.

Učenka openske sr. šole «Srečko Kosovel»

Glavnica Fincantieri povečana na 150 milijard

Te dni je bil v Rimu izredni občni zbor državne finančne družbe Fincantieri. Pod vodstvom predsednika dr. Cortesija je zbor odobril sklep o zmanjšanju delniške glavnice s 50 na 37,5 milijarde lir. Operacijo bodo izvedli tako, da bodo znižali nominalno vrednost posameznih delnic s sedanjih 10.000 na 7.500 lir, nato pa bodo združili obstoječih 5 milijonov delnic po novi vrednosti 7.500 lir v 3,5 milijona delnic por 10.000 lir nominale. Zbor je sprejel tudi sklep o ponovnem povečanju družbine glavnice s 37,5 na 150 milijard lir. V ta namen bo Fincantieri izdala 11,250.000 novih delnic po 10.000 lir nominale ter s tem pridobila 112,5 milijarde lir svežega kapitala, ki ga potrebuje za nove naložbe v ladjedelnicah.

Na sedežu INIASA v Ul. Ginnastica 49, se je v ponedeljek začel tečaj knjigovodstva in davka na dodatno vrednost IVA, ki ga v slovenščini prirejata Slovensko gospodarsko združenje in Deželna ustanova za razvoj obrtništva ESA. Tečaj, na katerem predava strokovnjak dr. Stanko Oblak ob pomoči Rudija Jagodica in ki ga med drugimi obiskujeta tudi ravnatelj SGZ J. Kufersin in član deželnega odbora za obrtništvo dr. M. Klobas, se bo zaključil v ponedeljek, 11. decembra. Na sliki predavatelj dr. S. Oblak in del prisotnih udeležencev

PREMIKI V GORIŠKI KD

Piccoli bo danes v Gorici in Tržiču botroval ustanovitvi dorotejske struje

Na njegovih pozicijah v Gorici bivši župan Gallarotti
Razkol v ACLI ni imel doslej posledic na Goriškem

Danes bo Goriško obiskal načelnik demokrščanske skupine v poslanski zbornici Flaminio Piccoli. Prišel bo na Goriško, da bo obiskal svoje somišljenike v večinski stranki. Piccoli načeluje v vsedržavnem merilu dorotejski struji skupno z bivšim ministrskim predsednikom Rumorjem. Pred leti so imeli dorotejci na Goriškem svojo trdnjavo v Tržiču, kjer se je k njim prištevval takratni župan Romani. Pozneje je vsa ta skupina prestopila k morotejcem, pred letošnjimi parlamentarnimi volitvami pa so v Tržiču dorotejci spet osnovali svojo celico. Za to si je takrat precej prizadeval minister Ferrari Aggradi iz Benetk, ki je prišel nalašč nekajkrat v Tržič.

Pred približno petnajstimi dnevi je bil Piccoli na obisku v videmski pokrajini. Tam ima dokaj močne pozicije, saj so z njim zelo aktivni deželni svetovalec Titta Metus, poslanec Armani, ki načeluje vsemogočni bonomijanski organizaciji in senator Pelizzo, ki pa ima vedno manj vpliva v svojem nekdanjem fevdu Čedad - Palmanova. Videmski dorotejci so že več časa v ofenzivi in prav pred nekaj dnevi, po Piccolijevem obisku, so obvestili videmsko vodstvo krščanske demokracije, da je preveč kritično do Andreottijeve vlade. Dorotejci trdijo, da je videmska KD preveč levo usmerjena in da ji gre predvsem za sodelovanje s socialisti.

Piccoli se bo jutri najprej sestal s svojimi somišljeniki v krožku Alcide De Gasperi v Tržiču. Nato se bo udeležil odprtja demokrščanske sekcije v Turjaku, zvečer pa bo v Gorici. Ob 18.30 bo imel sestanek s somišljeniki v pivnici hotela Palace, ob 21. uri pa se bo na sedežu stranke sestal s tajnikom De Simonom in drugimi voditelji stranke.

Za Piccolija in njegovo dorotejsko strujo so se v Gorici opredelili nekdanji župan dr. Gallarotti, ki je bil zadnje čase, kot visoki deželni funkcionar v Trstu, nekako odrezan od goriškega političnega življenja, inž. Guido Fornasir, prof. Bisiach in dr. Terenzio. Slednji trije so nekdanji zastopniki dorotejske struje v Gorici in se torej vračajo na staro.

Kakšen odmev bo imela v Gorici obnovitev dorotejske struje ni znano. Če bo koga prizadela, bodo to morotejci, v vrste katerih so se ob priliki zadnjega kongresa zatekli takratni dorotejci. Zanimivo je tudi, da je v zadnjem času član pokrajinskega vodstva KD dr. Piemonti, morotejec, na sestanku v Marianu pozitivno analiziral delovanje Andreottijeve vlade, medtem ko je pokrajinsko vodstvo KD, ki ga sestavljajo morotejci, bazisti in forzanovisti pred nekaj meseci odločno obsodilo ustanovitev sredinske Andreottijeve vlade.

V zvezi z notranjim življenjem v posoški krščanski demokraciji velja še dejstvo, da ni doslej razkol v vrstah ACLI našel posnemalcev na Goriškem, kljub znanemu tržaškemu primeru prejšnjega tedna, ko se je en krožek odcepil od ACLI in vstopil v sorodno organizacijo FEDERACLI. Na Goriškem so zaenkrat vsi še vedno na liniji Gabaglieve večine v tej organizaciji katoliških delavcev.

Franco Juran novi tajnik PSI v Gorici

Včerajšnje prvo srečanje med pokrajinskima vodstvoma krščanske demokracije in PSI na sedežu KD v Gorici, na katerem so razpravljali o krizi v pokrajinski upravi, se je okoli polnoči zaključilo brez rezultata. Stranki vztrajata na svojih stališčih ter obstajajo tako glede politike v umobolnici kot glede sestave pokrajinskega odbora bistvene razlike, ki jih bodo skušali ublažiti na ponovnem srečanju, predvidenem za prihodnji teden.

Sinoči se je v Gorici sestalo tudi vodstvo sekcije PSI ter izvolilo novega tajnika Franca Jurana, pripadnika De Martinijeve skupine. Zaradi preštevanja glasov, ki v času poročanja — okoli polnoči — še traja, nismo izvedeli za člane izvršnega odbora. Juran je mlajši član stranke, funkcionar INAIL.

Pomembna je soglasna odobritev političnega dokumenta mestne sekcije, ki bo usmerjal izvajanje strankine politike v krajevnih oblastvenih telesih, v medstrankarskih odnosih in v boju za socializem

NA POBUDO POSOŠKE ANPI

Danes zjutraj v Ronkah shod bivših partizanov

Razpravljali bodo o smernicah za bodoče delo - Prihodnje leto bodo postavili nekaj spomenikov padlim borcem

Danes zjutraj ob 9.30 bo v Ronkah pokrajinsko zborovanje bivših partizanov včlanjenih v ANPI. Zborovanje bo v kinodvorani Rio. Na njem bodo razpravljali o bodočem delovanju te organizacije pri nas, v luči navodil zadnjega vsedržavnega kongresa, ki je bil v Milanu. Bivši partizani so zaskrbljeni zaradi obnavljanja fašistične dejavnosti. Tokrat se ne bodo omejili le na obveščanje javnosti zaradi fašistične dejavnosti, sprejeli bodo drugačne sklepe, ki bodo prišli do parlamenta. Fašistično dejavnost je treba streti, trdijo bivši borci a svobodo.

Na današnjem sestanku bo govor tudi o proslavah partizanskega dne, 25. aprila prihodnje leto. Verjetno bodo ob tisti priliki odkrili nekaj spomenikov padlim partizanskim borcem. V teku je n.pr. akcija za postavitev spomenika na Vrhu, pred časom so zastopniki ANPI dobili od župana v Tržiču zagotovilo, da bo do prihodnjega 25. aprila urejeno vprašanje spomenikov padlim na tržiškem pokopališču.

Težave v prometu v Sovodnjah

V Sovodnjah so včeraj delavci podjetja, ki gradi avtocesto, zaprli pri šoli in pri posojilnici začasne prehode za avtomobile in druga vozila. Ljudje so se včeraj popoldne nad tem početjem precej jezili in pričakujejo, da bo stvar urejena čimprej. Pristojni uradi ali podjetje naj poskrbijo za nemoten prehod domačinov.

STALNO SLOVENSKO GLEDALIŠČE V TRSTU — SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA V GORICI in ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE V GORICI v sodelovanju z Ustanovo za kulturne in umetniške prireditve EMAC iz Gorice

GOSTOVANJE PRIMORSKEGA DRAMSKEGA GLEDALIŠČA IZ NOVE GORICE

JOSIP JURČIČ — IVAN ROB

Deseti brat

Priredba A. Inkret - A. Stojan

režija: ANDREJ STOJAN
scena: VLADIMIR RIJAVEC
kostumi: MILENA KUMAR
glasba: IVAN MIGNOZZI

V nedeljo, 10. t. m. ob 16. in 20.30 v Prosvetni dvorani, Korzo Verdi 13 v GORICI
V ponedeljek, 11. t. m. ob 20.30 v župnijski dvorani v ŠTANDREŽU
V sredo, 13. t. m. ob 20.30 v Kulturnem domu v SOVODNJAH
V četrtek, 14. t. m. ob 20.30 v župnijski dvorani v ŠTEVERJANU
V nedeljo, 17. t. m. ob 17. uri v župnijski dvorani v DOBERDOBU

VESTI Z ONSTRAN MEJE

13 VOJAKOV UMRLO V RUŠEVINAH

Eksplozija je razdejala šolo na Grgarskih Ravnah, kjer so bivali vajaki, ki so pomagali pri gradnji ceste proti Banjščicam

Prebivalci celotne banjške planote je v sredo nekaj pred 18. uro vznemirila strahovita eksplozija, ki je zrušila poslopje osnovne šole v Grgarskih Ravnah. Vaščanom, ki so prihiteli na kraj dogodka, se je nudil strašen prizor. Šolsko poslopje je bilo v ruševinah, pod njimi pa mrtvi in ranjeni vojaki ter člani družine Hvala, ki je bivala v šoli. Vojaki so namreč imeli v šoli začasno bivališče sicer pa so pomagali komunalnemu podjetju iz Nove Gorice pri širjenju in rekonstrukciji ceste iz Grgarja proti Banjščicam. Reševanje je bilo otežkočeno zaradi pozne ure in teme.

Včeraj zjutraj se je našemu sodelavcu nudil na kraju dogodka žalosten prizor. Izpod ruševin so reševalci iskali zadnja trupla. Prebivalci Grgarskih Raven, ki so sprejeli vojake in delavce pri graditvi ceste medse zelo prijateljsko, so nemo strmeli na ruševine. Sicer pa so ranjence, to je tri člane družine Hvala in dva vojaka, odpeljali takoj v sredo zvečer po eksploziji v goriško bolnišnico, kjer se zdaj po operacijah še kar dobro počutijo in so izven življenjske nevarnosti.

Preiskovalni sodnik okrožnega sodišča v Novi Gorici dr. Karel Tassotti je po temeljitem pregledu kraja dogodka izdal včeraj popoldne naslednje uradno poročilo:

«Dne 6. 12. 1972 je prišlo do eksplozije v zgradbi stare šole na Grgarskih Ravnah, ki se je porušila. Eksplodiral je amonal, ki se rabi za miniranje na gradbiščih.

V tej zgradbi je stanovala tričlanska družina Hvala iz Grgarskih Raven, začasno pa je tam prebivala tudi skupina 15 vojakov, ki so v okviru izvajanja praktičnega pouka pomagali pri gradbi ceste Grgar — Banjščice.

Pri eksploziji je izgubilo življenje 13 vojakov. Člani družine Hvala in dve nadaljnji vojaški osebi pa so bili huje poškodovani. Zoper odgovorne osebe je uvedena preiskava in odrejen pripor. Pristojne vojaške oblasti raziskujejo odgovornost vojaških oseb.

Zakaj in kako je prišlo do nesreče ter ali je pri stvari podano neodgovorno ravnanje ali kaj drugega se še raziskuje.»

Preiskovalni sodnik je izdal zaporni nalog proti načelniku gradbišča inž. Iliji Perovič in tehniku gradbenega podjetja Zdravku Breščaku.

Po vsem obmejnem območju je vest o tragediji v Grgarskih Ravnah boleče odjeknila. Občinska skupščina v Novi Gorici je namreč doslej vzorno sodelovala z jugoslovansko ljudsko armado na različnih področjih. Vojaki so bili tisti, ki so ob številnih priložnostih priskočili na pomoč. Skupščina bo imela danes žalno sejo. Na njej bodo med drugim ustanovili poseben sklad za pomoč svojcem ponesrečencev.

Na športni strani smo danes pričeli objavljati prispevek prof. Alda Rupla o novih pobudah v športni rekreaciji, ki zanimajo celotno slovensko zamejsko področje. Izšel bo v treh nadaljevanjih. Čitatelje opozarjamo nanj.

ČEPRAV POVSOD PRIMANJKUJE SNEGA

NA NEVEJSKEM SEDLU SO SMUČIŠČA ODPRTA

Na ledeniku smučajo že dve nedelji po novem snegu
Napredovanje izgradnje žičniškega sistema

Snega je v Julijcih malo: v dolinah sploh nič, v višjih legah pa komaj dovolj. Na Nevejskem sedlu imajo v zgornjem delu dovolj zasnežene proge ter so za smuko odprte že dve nedelji. Prednost tega smučarskega centra je namreč v tem, da ima tudi poletno smučarsko šolo na ledeniku, kjer je sedaj prijetna smuka po novem snegu.

V tem smučarskem centru, ki se spopolnjuje iz leta v leto, so tudi za to sezono uvedli nekaj novosti. V spodnjih prostorih hotela Kanin so odprli samopostrežno restavracijo, kjer postrežejo hitro in za vsak žep. Na žičnicah so uvedli posebno vozovnico za 1.000 lir, v kateri je vključena vožnja z gondolo in šest vlek na ledeniški žičnici. Seveda je možen povratek po progi do Nevejskega sedla, kar je prijeten užitek.

Medtem dobro napreduje postopek na deželi za izposlovanje gradbenega dovoljenja za novo žičnico od zadnje postaje za nihalne žičnice do Prevale, kjer bo stičišče obeh žičniških sistemov, italijanskega in jugoslovanskega. Direktor v alpskem turističnem centru na Nevejskem sedlu Battello nam je zagotovil, da je župan iz Kluže dobil pri deželnem funkcionarju za turizem Pizzi najboljša zagotovila glede gradnje tega pomembnega objekta.

Telovadnica v Štandrežu spet na dnevnem redu

V ponedeljek se bo v Gorici sestal občinski svet. Prvo uro bodo posvetili razpravi o interpelacijah, med katerimi je tudi interpelacija občinskih svetovalcev KPI (Battello, Chiarion, Brajnik in Pirella) o vprašanju umobolnic. Isti občinski svetovalci v drugi interpelaciji sprašujejo župana, če nima za umestno izreči zadovoljstvo nemškemu kanclerju Willyju Brandtu, nekdanjemu županu Zahodnega Berlina, ob izvolitvi na vodstvo Zvezne nemške republike. Svetovalci pravijo v svoji interpelaciji, da je Brandtova zmaga najboljše zagotovilo za nadaljevanje odprte politike do vzhodnih sosedov in da je v tem okviru tudi zagotovljeno sodelovanje z jugoslovansko republiko, kar je eno izmed poglavitnih izhodišč politike našega mesta

Razpravljali bodo tudi o postopku nekaterih stanovalcev iz Ul. V. Veneto proti občinski upravi in Giannniju Bigotu ter o položaju nekaterih občinskih uslužbencev. Inž. Robertu Costi iz Trsta bodo naročili izdelavo načrta o ureditvi in obnovitvi izraelske cerkve v Ascolijevi ulici. Spopolnili bodo načrt za gradnjo telovadnice v Štandrežu z deželnim prispevkom, pri Hranilnici bodo najeli posojilo 40 milijonov lir za popravilo osnovne šole v Štandrežu. Poleg drugih personalnih vprašanj na občini bodo dodelili strokovnjaka za psihologijo v zavod «Lenassi».

Kmalu izplačilo odškodnine za širjenje pokrajinskih cest

V teh dneh so v pristojnem uradu na pokrajinski upravi zaključili dokumentacijo za izplačilo odškodnine lastnikom, ki so del svojih zemljišč odstopili za razširitev ceste Štandrež — Sovodnje (to zanima predvsem Štandrežce) in za cesto Oslavje — Števerjan. V prihodnjih dneh bodo zainteresiranim poslali obvestila, da lahko dvignejo denar, ki jim pripada.

ZANIMIVO ZBOROVANJE V KROŽKU «SALVEMINI»

Pristaši radikalne stranke obrazložili svoje protimilitaristično stališče

Številna udeležba mladine - Živahna debata o razlogih protestnikov zaradi očitkov vesti - Kako je policija v Gorici ščitila fašiste

Goriški javnosti, predvsem pa mladini, je ostal dobro v spominu pohod miru, ki so ga letos poleti priredili pripadniki radikalne stranke, ter so imeli na tem pohodu iz Trsta v Aviano etapo tudi v Gorici. Zato ni prav nič čudno, če so se v zelo velikem številu odzvali vabilu ter se udeležili debatne razprave, ki so jo v okviru socialističnega kulturnega krožka «Salvemini» priredili v sredo zvečer protestniki zaradi očitkov vesti in protimilitaristi, da bi ob tej priliki še enkrat prikazali goriški javnosti upravičenost svojih protestov in jo pridobili za svojo stvar.

Dvorana pokrajinskega sveta, v kateri je bilo zborovanje, je bila za to priliko polna kot še zlepa ne in med občinstvom je prevladovala mladina, ki je pač najbolj prizadeta, ker je podvržena vojaški službi.

Zborovanje je otvoril podpredsednik kulturnega krožka «Salvemini» Attilio Carbone, ki je na kratko navedel razne oblike protesta zaradi vesti na verski ali laični osnovi in njegove razvojne etape.

Nato je podal besedo članu «Nenasilnega miroljubnega gibanja» Pietru Pinni, ki je med drugim navedel kar sedem vojn, ki jih je imela Italija v zadnjih 50 letih z osvajalnimi nameni in ki so prinesle ljudstvu revolucijo in iskanje mednarodnih tržišč. Po njegovem mnenju pa ima vojska represivni značaj, za kar so dokaz razni državni udari. To velja zlasti pri notrajni politiki.

Poudaril je, da ima ljudstvo malo ali nič besede pri vsem tem in to je eden izmed vzrokov za protestnike, ki so siti vojašnic, proizvodnje orožja in vojaških kaplanov.

Za njim je spregovoril član radikalne stranke iz Rima Roberto Cicciomessere. Orisal je razvoj protimilitarističnega gibanja v kapitalistični družbi. Za opravičilo militarizma se govori o domovini — toda o kakšni domovini? Omenil je nato vojaške služnosti, ki so zlasti občutne v naši deželi, omenil smrtne žrtve med mladino pri vojakih, polne vojaške zapore, samovoljno nadrejenih nad brezpravnimi vojaki, ki morajo samo ubogati in nič ugovarjati pa tudi če imajo še bolj prav.

Govornik je bil mnenja, da je oboroževanje nepotrebno, govoril je o poklicni vojski in o vojski z novačenjem, o nesmislih vojaškega zakonika, o potrebi temeljite reorganizacije vojaške službe in o znižanju vojaških izdatkov. Zaustavil se je tudi pri poletnem mirovnem pohodu skozi Gorico, katerega se je tudi sam udeležil ter opisal ovire, ki jih je njihovemu miroljubnemu protestu postavila policija. Ta je v Ljudskem vrtu, kjer je bilo končno zborovanje, s posebnim policijskim kordonom ločila protestnike od peščice fašistov, ki jih je obmetavala z jajci in paradižniki hoteč povzročiti izgrede. Oni pa niso reagirali in uspelo jim je, da so najprej z argumenti zaprli usta fašističnim razgrajačem in nato goriško publiko seznanili s svojimi idejami in hotenji.

Kot tretji je govoril prof. Matteo Socio, ki je eden od protestnikov zaradi očitka vesti ter je bil zato obsojen in bil 11 mesecev zaprt v vojaškem zaporu ter nosi vse poznejše posledice in je ostal tudi brez zaposlitve. Govoril je o svojih izkušnjah in doživetjih pred vojaškimi sodniki in o zaporih, kjer hočejo z nepravičnimi zakoni in nasiljem prisiliti človeka da «neha biti to, kar je v svojem bistvu». Zaključil je z ugotovitvijo, da je treba rešiti številne probleme ne pa uničiti človeškega bistva posameznikov.

Po tem uvodu, ki je trajal kar dve uri in je imel za posledico, da so nekateri že začeli odhajati, se je razvila debata, ki se je potegnila preko polnoči. Vanjo je posegel tudi predstavnik KD dr. Cian, ki se je strinjal s stališčem, da je treba vojne odpraviti in onemogočiti, da pa mora to veljati ne samo za države s kapitalistično, ampak tudi za one s socialistično družbo. Odpraviti je treba politično zlorabo sile. Pri tem je omenil madžarske dogodke iz leta 1956 in češke iz leta 1968.

Odgovorilo mu je več prisotnih, ki so se strinjali, da je treba odpraviti nasilje povsod, kjer se pojavlja, ter pri tem navedli tudi nekaj primerov demokristjanske zlorabe politike in oblasti ter jih ostro kritizirali.

Končno so prireditelji povzeli zaključke in izrazili upanje, da je bila debata koristna ter da bo pomenila nov korak naprej proti militarizmu in njegovim anahronističnim pojavom, ki se odražajo tudi v novem osnutku zakona proti protestnikom zaradi vesti, katere naj bi kaznovali s še daljšo dobo prisilnega dela namesto vojaškega službovanja.

I. M.

Predavanja

Slovensko planinsko društvo v Gorici priredi prihodnji četrtek, 14. decembra ob 20.30 v klubu «Simon Gregorčič» prvo planinsko predavanje z naslovom «Na gore, na gore . . .» Predaval bo Marjan Krišelj iz Ljubljane. Predavanje bodo spremljali barvni diapozitivi.

Razna obvestila

Mladinski krožek v Gorici javlja, da bo plesna čajanka tudi danes, v petek, 8. decembra, v klubskih prostorih na Verdijevem korzu 13, s pričetkom ob 18. uri. Ob nedeljah bodo čajanke, kot po navadi, ob 18. uri.

Kino

Gorica

VERDI 15.45—21.45 «Il padrino», M. Brando in A. Pacino. Barvni film.
CORSO 15.00—22.00 «Il pirata dell'aria». C. Heston in I. Minieux. Barvni film.
CENTRALE 15.15—22.00 «Trinità e Sartana, figli di...», R. Widmark in H. Baird. Kinemaskope v barvah.
MODERNISSIMO 15.15 — 22.00 «Quel gran pezzo della Ubalda, tutta nuda e tutta calda». E. Fenech in P. Franco. Barvni film. Mladini pod 18. letom prepovedano.
VITTORIA 15.15—22.00 «Quando Marta urlò dalla tomba». A. Gadè in E. Stewart. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedano.

Tržič

AZZURRO 14.00 «L'uccello migratore». Barvni film.
EXCELSIOR 14.00 «La dama rossa uccide 7 volte». Barvni film.
PRINCIPE 14.00 «La spia che vide il suo cadavere». Barvni film.
MARCELLIANA 14.30 «Hej... amici avete chiuso, c'è... il magro, il grosso, il cretino». Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Sos Nobile», italijansko - sovjetski barvni film — ob 18. in 20.
SVOBODA «Slačenje», ameriški barvni film — ob 18. in 20.
RENČE Prosto.
DESKLE «Sled maščevanja», italijanski barvni film — ob 19.30.
KANAL Prosto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Baldini, Verdijev korzo 57, tel. 2879

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je dežurna lekarna Al Redentore, Ul. Fratelli Rosselli, tel. 72340

Iz goriškega matičnega urada

V Gorici se je dne 7. decembra 1972 rodilo 7 otrok, 5 oseb je umrlo.

ROJSTVA: Annalisa Tosolin, Maria Sole Politti, Roberto Samar, Roberto Bregant, Carlotta Debiasi, Barbara Bulfone, Tomas Solidoro.

SMRTI: delavec 62-letni Francesco Bevilacqua, upokojenec 73-letni Enrico Pegorer, gospodinja Giovanna Utili, upokojenka 82-letna Veronica Miculussi, upokojenec 78-letni Luigi Brandolin.

PODATKI LJUDSKEGA ŠTETJA

Naraščanje temnopoltega prebivalstva

Velika razlika med življenjsko dobo žensk in moških

Od nekdanjega britanskega cesarstva je ostalo bolj malo. Dežela sicer spada med najbolj bogate dežele sveta, njeno glavno mesto, London, je eno najlepših in najbogatejših mest na svetu. Toda to bi bilo malone vse, kar se je nabralo v stoletjih, ko je bila Velika Britanija «metropola» malone pol sveta, saj je vladala polcelini Indiji in še vrsti drugih ozemelj na azijski celini dobršnemu delu Afrike, vsej Oceaniji in nekaterim predelom Amerike. Ta njena preteklost je prišla do izraza celo pred nedavnim, ko se je naselilo v Veliki Britaniji nekaj desettisoč Afričanov azijskega porekla, ki so jih izgnali iz neke afriške dežele in ki se niso vrnili v Azijo od koder so po poreklu, pač pa so izbrali svoje nekdanje britansko «državljanstvo».

In vendar je ostal Veliki Britaniji še en znak še en spomin na njeno nekdanjo imperialno preteklost. Velika Britanija ima «mešano» prebivalstvo. Da bi nas nihče ne dolžil rasizma, bomo takoj poudarili, da nas to niti najmanj ne zanima, kaj šele, da bi nas motilo. Toda zagotovo ni nihče računal, da živi v Veliki Britaniji že milijon 650 tisoč temnopoltih ljudi in da se odstotek temnopoltega prebivalstva veča, tako da ne bo dolgo, ko bo vsak 30. britanski državljan temne polti. Tako dokazujejo podatki, ki jih je dalo zadnje ljudsko štetje v Veliki Britaniji. Ker se je zadnje čase, kot smo že povedali, naselilo v Veliki Britaniji še nadaljnjih 150 tisoč temnopoltih ljudi iz Afrike je v Veliki Britaniji skupno že milijon 800 tisoč temnopoltih ljudi na malo manj kot 54 milijonov prebivalcev.

Ljudsko štetje, ki so ga v tej deželi izvedli pred poldrugim letom je dalo tudi nekaj drugih zelo zanimivih podatkov, ki nam posredno dokazujejo to, kar smo pravkar rekli, da se namreč število temnopoltega prebivalstva naglo veča, neprimerno bolj naglo kot belopoltega. Prav gotovo s tem ne mislimo trditi, da «grozi» belopolti Angliji nevarnost, da bi postala država s temnopoltim ljudstvom, toda če uradno živi v Veliki Britaniji milijon 800 temnopoltih državljanov, vam bo poznavalec razmer povedal, da jih je že dva milijona ker je najmanj 200 tisoč temnopoltih ljudi, ki so se ilegalno naselili in «porazgubili» po vsej deželi. To pa ne ustreza več uradni oceni enega temnopoltega državljana na približno 30 belopoltih, pač pa smo že pri enem črncu na 25 belopoltih državljanov. Še vse drugače je to razmerje pri otrokih. Ker imajo temnopolte družine več otrok kot belopolte, je med novorojenči stanje naslednje: na 100 novorojenčkov je le malo manj kot šest temnopoltih, tako da imamo po enega temnopoltega otroka na 17 belopoltih. In ta odstotek stalno narašča.

Pa pustimo «nevarnost», ki jo temnopolto prebivalstvo predstavlja za Veliko Britanijo, in si oglejmo nekatere druge številke. Kakor smo že rekli, ima Velika Britanija malone 54 milijonov ljudi, od česar jih 48 milijonov 600 tisoč živi v Angliji in v Walesu, medtem ko jih živi na Škotskem 5 milijonov 225 tisoč, London sam z neposredno okolico pa šteje 7 milijonov 393 tisoč prebivalcev. Poslednji podatek nam posredno dokazuje, da je angleškega cesarstva konec. London, ki je bil do tik pred zadnjo vojno največja metropola na svetu, daleč pred slehernim drugim velikim mestom, je občepel pri svoji tedanji največji številki, kajti dotok je bolj skromen, medtem ko je na primer New York presegel 10 milijonov, medtem ko so se druge metropole več kot podvojile.

Tudi v Veliki Britaniji je več žensk kot moških, vendar pa nimamo v Veliki Britaniji pojava, ki ga zasledimo v Zahodni Nemčiji in Sovjetski zvezi, kjer je odstotek ženskega prebivalstva veliko višji kot moškega. Na vsak način je v Veliki Britaniji poldrugi milijon žensk več kot moških. V precejšnji meri gre to tudi na račun trdoživosti britanske ženske. Statistični podatki namreč govore, da živi angleški moški v poprečju 69 let, ženske pa 75, tako da znaša razlika v poprečju šest let seveda v prid ženskam. Še en podatek v zvezi s tem: nad 75 let dočaka dvakrat več žensk kot moških.

Še en podatek, ki je značilen za Veliko Britanijo in ki bi ga bilo vredno posnemati. Na Angleškem je odstotek zaposlenih žensk zelo visok, med najvišjimi na svetu. Celo pri mladoletnih dekletih ni niti 40 odstotkov tistih, ki bi ne bile «v delovnem razmerju».

Broadwayu grozi splošna stavka

«Očistite področje, kajti sicer se bomo izselili» - je v imenu gledališčnikov zagrozil Alexander Cohen

NEW YORK, 7. — Da gledališki ali filmski umetniki zagrozijo s stavko, ni nič novega in posebnega. V našem primeru pa je posebnost v motivu, zakaj so umetniki, umetnice, režiserji, tehniki in celo menežerji gledališč na Broadwayu zagrozili s stavko. In med temi «gledališkimi ljudmi», da uporabimo en izraz za vse stroke ljudi, ki so zaposlene s tovrstno dejavnostjo, vlada tokrat izredna solidarnost glede skupne vloge, da bodo prenehali z delom, kolikor newyorška občinska uprava ne bo dala takoj zapreti raznih «salonov», ki jih je na področju Times Square več kot preveč, tako da «to področje je postalo dejansko področje greha, področje prostitucije, razvrata, mamil in vsega podobnega».

«Massage Parlors», nekakšni «saloni za masažo», v katerih nudijo klientom svoje usluge prostitutke «vseh vrst, ras in narodnosti», so se tu nakopičili iz enostavnega razloga, ker more nekdo odpreti tak «salon» brez večjih formalnosti, saj ni potrebno niti običajno občinsko dovoljenje.

Zato skuša sedaj newyorška občinska uprava uvesti nov zakon, ki predvideva velike stroške. Za to ima precejšnje zasluge Alexander Cohen, ki spada med najbolj znane ljudi ameriškega gledališča in ki je tudi zagrozil s stavko, če se na tem področju ne uvede red. O tem so sicer spregovorili tudi drugi, ki so, kot smo že rekli, zagrozili s stavko, toda Cohen je spregovoril pred občinskim svetom. V svojem govoru je med drugim rekel: «Očistite področje gledališč, kajti v nasprotnem primeru bomo mi, bodo vsa gledališča zapustila Broadway.»

Kaže, da je ta grožnja zalegla.

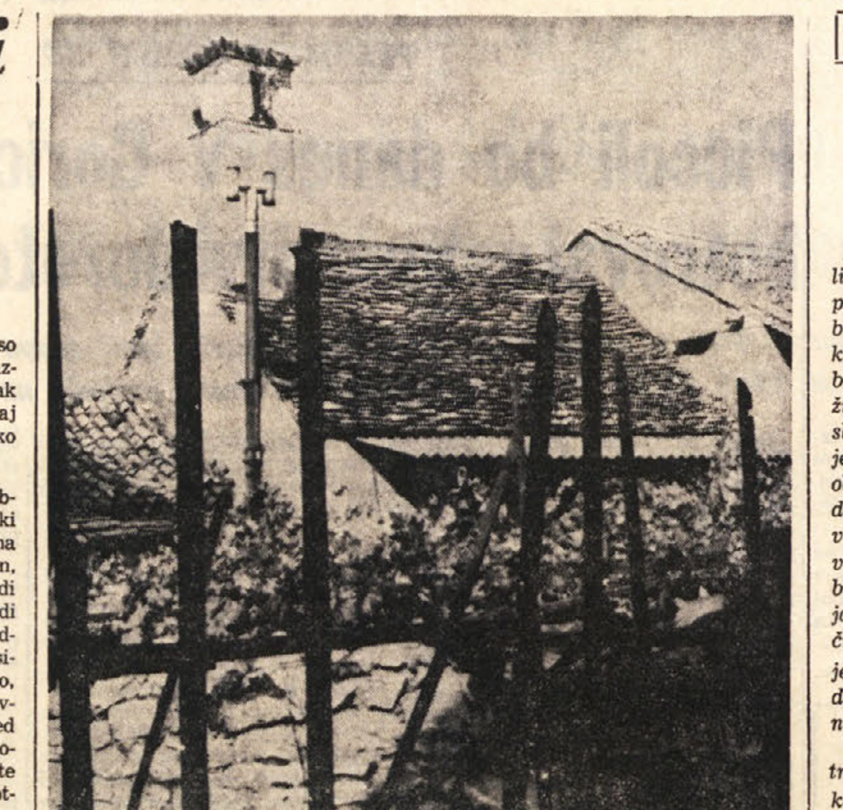

Motiv iz stare Nabrežine (Foto Mario Magajna)

IZ UMETNOSTNIH GALERIJ

Chiacigeva razstavljala v občinski

Že pred leti je dosegla stalnost likovnega izraza v upodabljanju pokrajin in tihožitij. Uporablja bolj pridušene temnikaste barve, ki pa jih poživljajo odbleski bele barve ter odtenki rdeče, včasih živordeče barve. V mislih imamo slikarko Marijo Chiacigevo, ki se je pred nedavnim predstavila v občinski galeriji z vrsto svojih del iz najnovejše dobe. Motivika večine slik je njena stalna motivika. V glavnem so to bile podobe tihožitij, plodov zemlje in morja, poleg tega pa še najbolj značilne kraške pokrajine v pozni jeseni z rjasto rjavo barvo odpadlega listja in belino prvih snežnih planot.

Tokrat so razstavo del znane tržaške slikarke bogatili tudi nekateri ženski polakti. Tu smo videli tudi sliko matere z dojenčkom. In prav v tem je morda opazna po očetu slikarju podedovana spretnost opazovanja ljudi, ki jih umetnica podaja s krepkimi zamahi lopatice, z iskreno neposrednostjo, kjer izstopa ali kjer je zelo vidna dovršenost slikarskega dela, kar se opaža tudi v študiji telesa in v izbiri barve.

Je pa slikarstvo Marije Chiacigeve uglašeno nekako v molu. Umetnica hote omejuje pestrost barvne lestvice, ker se odreka celo jasnosti modrih odtenkov, uspe ji pa izraziti občutje tihe muke, tihe žalosti, ki slikarko prav gotovo navdaja in ki se odkrito zrcali v majhnih podobah Križanega na Golgoti.

Že omenjene mračnejše barve ustvarjajo videz somraka, vendar pa iz tega somraka žarijo očarljivi prebleski rubinov, topazov, smaragdov. Iz na tej razstavi prikazanih olj se brez dvoma kaže močno ustvarjalno hotenje, ki pa ga nekaj utesnjuje, da se kot nekakšen hudournik v globoki soteski s silo prebija preko skal. To je očitno tudi v tistih odličnih slikah, ki prikazujejo kraške kamnolome. To hotenje pa prav gotovo vodi slikarko k še zahtevnejšim ciljem, ki jo bodo pripeljali med same vrhove tržaškega slikarstva.

MILKO BAMBIČ

NOVOST NA KNJIŽNI POLICI

Minca Sojar:

Vrtne enoletnice

Državna založba Slovenije nas naravnost preseneča s knjigami o vrtnarstvu, vrtovih in urejanju nasadov, saj smo v zadnjih dveh, treh letih dobili več tovrstnih knjig kot do tedaj sploh. Komaj smo poročali o knjigi o domačem vrtu, ki je sicer prevod, že lahko prijatelje cvetlic in domačega vrta opozorimo na knjigo Mince Sojar o vrtnih enoletnicah.

Vrtne enoletnice, torej cvetlice, ki se iz semena razvijejo, cveto, razvijejo plod in umro v enem letu, so nemara najstarejše rastline, ki jih je človek hotel gojiti v svoji bližini. Privlačili sta ga zlasti lepota in barvitost cveta, zaradi česar jih še danes gojijo po vsem svetu. Te rastline so tudi predmet mnogih raziskav in izboljšav, pa tudi veselja, kajti vsak vidi v njih v teku enega leta učinek svojega dela in prizadevanj. Enoletnice dajejo v večini razvitih dezel dobršen del rezanega cvetja za trg zato so tako natančno izdelani načini pridelovanja za nekatere vrste. Pridelovanje enoletnic je zato tudi uspešna gospodarska panoga.

Knjiga slovenske strokovnjakinje, ki obravnava kakih petdeset in še več vrst enoletnic, ima splošni in posebni del. V splošnem delu govori knjigo o enoletnicah na splošno in daje njihov opis in uporabo, prikazuje pa tudi njih vzgojo. Posebni del pa prikazuje posamezne enoletne cvetlice in daje o njih bralcu vse podatke in napotke, ki so potrebni za gojenje. Knjiga je napisana tako, da bo s pridom služila vsakemu vrtičkarju, vsem tistim, ki se na vrtnarski poklic šele pripravljajo, pa tudi strokovnjakom. Zato jo lahko ocenimo kot dragocen pripomoček pri vzgoji okrasnih rastlin. Izpopolnila bo vrzel v slovenski strokovni literaturi, zlasti ker imamo že knjige o lončnicah in trajnicah. Uporaba bo za širok krog ljudi, za katere bo še posebej privlačna tudi zaradi številnih barvnih podob cvetočih enoletnic.

Sl. Ru.

FILMSKE REVIJE

«POSITIF»

Štev. 142

Ne moremo poročati o vsaki številki francoske revije «Positif», ki je po našem mnenju (kljub kritikam, ki jih izražamo) najzanimivejša in najvitalnejša filmska revija na svetu. Tako kot ne moremo poročati o vseh zanimivih filmskih publikacijah. O številki 142 revije «Positif» pa hočemo na kratko spregovoriti, ker vsebuje precej pomembnih esejev.

Številka se začenja z «odkritjem» italijanskega režiserja Dina Risija, avtorja številnih filmskih komedij, ki ga je doslej kritika prezirala. Avtor tega kritičnega odkritja je tržaški rojak Lorenzo Codelli, ki je posvetil Risiju intervju, filmografijo in oceno zadnjih dveh filmov. Žal Codelli ne prehaja v pravo kritiko, kar pa je dokazal v preteklosti, da je sposoben; morda ker je to le prvi pristop k režiserju. V kritiko pa skuša prehajati ostri Gérard Legrand, ki oceni Risijev film «Vedo nudo». Mislimo, da je ta pristop k režiserju v celoti pomemben, ker nudi precej dokumentacije in ker so sploh novosti privlačne; za tistega, ki pa ni prepričan o vrednosti režiserja, dvomi preostajajo.

Sledi esej o čilskem političnem filmu «Vote + Fusil», ki je menda zelo zanimiv, in intervju z režiserjem Helviom Sotom.

Revija se nato nadaljuje z dvema esejema Jeana - Loupa Bourgeta o nemško - ameriškem režiserju Douglasu Sirku, ki dopolnjujeta že objavljeni esej. Bourget se zopet izkaže za ostrega kritika, ki zelo dobro razume ameriško kinematografijo.

Zelo zanimivi so spomini ameriškega direktorja fotografije Josepha Ruttenberga, ki jim sledi intervju Christian Viviani z Ruttenbergom. Zanimivost je predvsem v tem, da se končno poudarja pomen, ki ga imajo v ameriških filmih razni tehniki, ki so včasih prav tako «avtorji» kot režiser; isto velja seveda tudi za igralce, za producente, za scenariste itd.

Robert Benayoun posveča zelo pozitivno oceno filmu Johna Hustona «Fat City». Sledita dva intervjuja Jana Agheda in Michela Cimenta s Hustonom, ki je bil vedno med najljubšimi režiserji revije.

Bathélemy Amengual izvede poskus primerjalne kritike s kratkim esejem o Židih v filmu.

Med zaključnimi recenzijami bi radi omenili vsaj pozitivni oceni Jeana - Loupa Bourgeta in Louisa Seguina za film Montea Hellmana «Two-Lane Blacktop» ter Alaina Gersaulta za film Richarda Fleischerja «The Last Run» (L'ultima fuga).

NA FILMSKIH PLATNIH

Richard Brooks:

«DOLLARS»

Zadnji film Američana Richarda Brooksa «$» (Dollars, it. nasl. «Il genio della rapina», 1971) je zelo zadeta pripoved nekega ropa. Stalna ironična montaža, «neznačilnost» protagonistov (Warren Beatty in Goldie Hawn), spretna režija akcijskih prizorov (ki se vsi razvijajo v anonimnem okolju) nas takoj opozarjajo na vrednost režiserja - scenarista. Če temu dodamo pogled univerzalnega vplivanja denarja, imamo pred sabo dober film, ki se skoraj približuje Hustonovim razmišljanjem o absurdnosti stremljenja in o alienaciji v blagovni družbi.

V FILMSKIH KROŽKIH

Comitato Vietnam

«FEDAYN»

Tržaški kinoforum je predstavil premiero srednjemetražnega filma «Fedayn», ki ga je pripravil Comitato Vietnam. Film se sestoji iz izbora dokumentarnih prizorov in iz skupine intervjujev s člani palestinskega osvobodilnega gibanja. Smisel filma izvira prevečkrat le iz komentarja, medtem ko so slike naključne. Najzanimivejši so intervjuji, v njih bojevniki zatrjujejo dosledno protikapitalistično naravo njihovega boja, ki je trenutno zasledil glavnega nasprotnika v izraelski in Husseinovi vladi.

SERGIJ GRMEK

KAJ JE POVEDALO ZASEDANJE STROKOVNJAKOV V BOSTONU

V vesolju so obljudeni svetovi z višjo ali nižjo civilizacijo

V tem ko so nekateri znanstveniki prepričani v to, da bo človeštvo prišlo z drugimi svetovi v stik, so drugi glede tega skeptični, nekateri pa se tega celo bojijo - Bo človek dobil spet «svoje mesto» v vesolju?

BOSTON, decembra. — Zadeva o kateri bomo spregovorili, ni nova. O njej je napisanih že več študij, celo knjig. O njej pa so razpravljali tudi pred dnevi tu, v Bostonu, strokovnjaki raznih specialnosti, ki so se zbrali tu, da bi odgovorili na vrsto vprašanj v zvezi z morebitno vzpostavitvijo stikov z neko izvenzemeljsko civilizacijo. Znanstveno zasedanje je bilo organizirano pod pokroviteljstvom ustanove NASA in bostonske univerze, točneje katedre, ki se ukvarja izključno ali v glavnem z astronomijo. Pri tem se je postavilo tudi naslednje vprašanje: v trenutku, ko bi človek stopil v stik s prebivalci nekih drugih svetov v vesolju, bi si mogli na Zemlji ustvariti kako drugo povoljnejšo sliko o človeku, o nas, ali pa bi morda to odkritje moglo zadušiti človeško iniciativo in ga privesti v odvisnost od prebivalcev drugih svetov, v odvisnost neke druge civilizacije, ki je bogatejša, bolj razvita, vsekakor in vsestransko močnejša od naše? Kot smo rekli, so se na bostonskem zasedanju sestali strokovnjaki raznih specialnosti, da bi razpravljali o morebitnih socialnih in filozofskih posledicah, ki bi jih imelo to, da bi človek z Zemlje prišel v stik z nekim obljudenim svetom nekje v vesolju.

Vsi strokovnjaki so soglasni v mnenju, da življenje na Zemlji ni nikakršna izjema. In to ne le v vsem vesolju, celo ne v sami naši galaksiji, v sami naši Rimski cesti. Življenje torej drugod obstaja. O tem ne dvomi nihče. Ko pa je govor o tem, ali bomo in kdaj bomo prišli v stik z drugimi svetovi, tedaj se mnenja strokovnjakov razidejo, kajti eni so v to prepričani, drugi pa menijo, da je to nemogoče. Še večje razlike pa so tedaj, ko je govor o morebitnih posledicah tega stika z drugimi svetovi.

Prof. Carl Sagan, direktor univerzitetnega laboratorija za planetarne študije meni, da je tehnologiji na naši Zemlji že danes tako razvita, da bi z njeno pomočjo mogli odkriti znake civilizacije na drugih svetovih, seveda koder so doslej v svoji evoluciji prišli do naše ravni ali celo še višje. Toda če je res, da smo že tako razviti in tehnično sposobni priti v stik s tujimi svetovi, je tudi res, da je teh svetov toliko in da so tako daleč od nas, hkrati pa so ti svetovi «skriti» med celo množico svetov, kjer ni nobene možne civilizacije, da bo zares težko «zadeti» prav tisti svet, od koder bi mogli dobiti odgovor. Če bi hoteli to skepso prof. Sagana izraziti figurativno, bi mogli reči, takole: iglo bi mogli najti v kopi sena tudi takoj, če bi nam bila sreča mila, toda lahko jo bomo iskali tudi leto in dve in je ne bomo našli.

Prof. Carl Sagan je v zvezi s tem med drugim rekel tudi naslednje: najbolj optimistična ocena o številu naseljenih svetov v naši galaksiji, torej v Rimski cesti, je okoli en milijon. To pa hkrati pomeni, da pride po eno naseljeno nebeško telo na mnogo stotisoč zvezd Rimske ceste. «Igla» je torej v zares velikanski kopi sena. Sagan je k temu dodal še tole: desetletno iskanje z radijskimi signali med svetovi v vesolju, da bi naleteli na neko naseljeno nebesno telo, ni dalo doslej nobenega rezultata, iskanje nekega naseljenega planeta, neke «druge Zemlje» med stotinami tisočev, med milijoni nebesnih teles in sicer od enega nebesnega telesa do drugega pa lahko traja stotine, tisoče let, preden konkretno naletimo na nebesno telo, od koder nam bodo na naše pozive odgovorili.

Prof. Sagan je prav tako izrazil mnenje, da je človek sedaj v tistem čudnem razdobju svoje «dobe», ko so omajana stara gledišča o tem, kje je pravzaprav naše mesto v vesoljstvu. Po njegovem je človek še pred nedavnim povsem drugače gledal «v svet». Čutil se je nekakšnega gospodarja, bil je «privilegirani» visoko razviti «homo» v vesolju, v «vsem svetu». Danes pa se čuti, da je «eden izmed mnogih», morda nekje na višji, zagotovo pa v mnogih primerih na nižji ravni. Odtod že nekakšen kompleks manjvrednosti, celo strah pred bitji na drugih svetovih. Znanstvenik išče stike z vesoljem v upanju, da bi ta mogel človeku odpreti nova obzorja, v upanju, da bi ta stik dal človeškemu rodu «nov občutek o njegovem mestu, o njegovi pripadnosti vesolju».

To razmišljanje je sicer nekoliko drzno, na nek način pa tudi pesimistično. Vsaj posredno. Kajti če so v vesolju višje civilizacije, je prav verjetno, da so tudi nižje. V tem primeru lahko iščemo stike tudi z višjimi in brez kompleksov o svoji zaostalosti, le da bi preverili svoj položaj v vesolju.

Antropolog pa je drugačnega mnenja. Po njegovem v vesolju obstaja življenje «na mnogo višji ravni» kot je naše. In zanimivo je pri tem to, da ta znanstvenik utemeljuje svoje gledišče s trditvijo, da te civilizacije, da ta bolj razvita bitja namenoma nočejo stika z nami, ker ne marajo vezi z bitji na nižji stopnji. Po njegovem ta «ljudstva» gledajo na nas podobno kot gledamo mi na povzročitelje bolezni pri nas, kot na primer razne viruse kolere ali kuge.

Profesor biologije na harvardski univerzi dr. George Wald, ki je pred časom dobil tudi Nobelovo nagrado za medicino, veruje v to, da so tudi v naši galaksiji obljudeni svetovi. Hkrati pa dvomi v človekovo sposobnost, da bi kdajkoli stopil v neposreden stik celo «z našimi sosedi, s prebivalstvom najbližjega obljudenega sveta v sami naši galaksiji, v sami Rimski cesti».

To svoje gledišče strokovnjak s harvardske univerze utemeljuje s konkretnimi elementi. V ta namen uporablja svetlobno brzino, ki je osnovno merilo in hkrati dokaz človekove nesposobnosti, da bi dosegel stik «s sosedi». Svetlobna brzina je zadnja meja človekove sposobnosti. In ta brzina je v bistvu premajhna za neposreden stik. In tudi če bi človek dejansko vzpostavil kako zvezo, bi to bil stik, ki bi mogel človeku pognati strah v kosti. Ameriški znanstvenik glede tega pravi dobesedno takole: «Že misel, da bi se mogli nekega dne povezati kot s popkovino za neko bolj razvito civilizacijo, od katere bi postali odvisni, vzbuja strah».

Prof. Philiph Morrison, fizik slovitega inštituta za tehnologijo v Massachussettsu pa je drugačnega mnenja. Prepričan je v to, da bo človek v svojem «lovu» po vesolju prej ali slej prišel «v zvezo» z neko civilizacijo ali da bo ujel kako sporočilo iz vesolja. In to sporočilo, ta zveza bo po njegovem šifrirana in bo potrebovala za pot do nas mesece, leta. In čeprav bo to sporočilo, čeprav bo ta glas po svoji vsebini omejen, bo za sodobni svet tako pomemben kot so bili pomembni redki ohranjeni zapisi iz stare Grčije, ki so sicer po svojem obsegu skopi po svoji važnosti pa zelo pomembni.

Slovenskemu občinstvu dobro znana gledališka umetnika Miranda Caharija in Danilo Turk — Joco igrata dve pomembni vlogi v televizijskem filmu za otroke «Silvia e l'archibugio». Film je režiral Gianni Poggi

Obnovili so minaret slovite Ferhadije

Pred tremi leti se je zrušila konica tega 41 m visokega muslimanskega stolpa, ki je bil zgrajen pred 400 leti

Ko je pred tremi leti, v oktobru 1969, zajel Banjaluko in okoliške predele val potresov, ki so povzročili precej ruševin, so poročevalci že v prvi sapi omenjali tudi minaret in džamijo Ferhadijo, kajti vrh elegantnega stolpa se je zrušil in v džamiji je tudi bilo nekaj škode. In če je koga pot pripeljala v Banjaluko še do pred mesecem dni, je mogel opaziti, da je stolp, da je minaret ograjen z gradbenim ogrodjem, hkrati pa je mogel zvedeti, da se dela pri restavriranju stolpa bližajo koncu. Odkod in zakaj tolikšno zanimanje?

Banjaluška džamija Ferhadija je eden najpomembnejših spomenikov islamske arhitekture na Balkanu. Zgradili so jo v 16. stoletju. Ko pa se je del minareta ob zadnjem potresu zrušil, so mnogi podvomili, da bo elegantna zgradba poleg velikega muslimanskega svetišča spet obnovljena.

Rekli smo, da je to eden najpomembnejših muslimanskih kulturnih spomenikov na Balkanu. In teh ni malo, saj je znano, da so Turki vladali nad Balkanom pol tisočletja in zato zapustili za seboj vrsto spomenikov, ki so vredni omembe. Džamijo, o kateri je govor, je dal zgraditi Ferhadbeg Sokolović, sin Rustanbega Sokolovića iz znane družine Sokolovićev, med katerimi je prav gotovo najbolj znan veliki vezir Mehmed paša Sokolović.

Ferhadbeg Sokolović je postal bosanski beg, torej visok dostojanstvenik leta 1574, in se naselil v Banjaluki, kjer je živel do 1588. leta. Leta 1580 je postal paša in s tem svojo oblast še razširil. Leta 1590 pa je bil umorjen in sicer v Budimu, kjer je bil dve leti vezir. Njegove posmrtne ostanke so prenesli v Banjaluko in jih pokopali v grobnici poleg džamije Ferhadije.

Ferhad paša Sokolović je bil zelo znan vojskovodja in štejejo ga tudi med ustanovitelje Banjaluke. Dal je zgraditi veliko javnih poslopij, leta 1587 je dal postaviti tudi orožarno ob ustju Crkvine v Vrbas. Pozneje so ob orožarni gradili nove objekte, ki so danes znani pod imenom Kaštel.

Najpomembnejša zgradba, ki jo je dal zgraditi Farhard paša Sokolović, je prav gotovo džamija, muslimansko svetišče, ki nosi po njem tudi svoje ime. V poznejših proučevanjih islamske arhitekture na Balkanu so to strukturo ocenili kot najbolj uspelo zgradbo džamije, muslimanskega svetišča, kar jih je bilo zgrajenih v tistem času. Glede na konstrukcijo in obliko bi mogli sklepati, da je Ferhadija zbral najbolj sposobne in najbolj znane tedanje graditelje.

Osrednji kvadratni prostor muslimanskega svetišča pokriva velika kupola. Ta prostor se nato podaljša v tako imenovani mirhab, ki ga pokriva polkupola. Ob straneh je svetišče razširjeno v dva enaka prostora, ki sta pokrita z obokanimi stropi, vendar ne moremo teh treh prišteti med kupole, ker so podolgovate. Glavni del svetišča je visok 18 metrov, stolp ob džamiji, tako imenovani minaret, pa je visok 41 metrov.

Džamija Ferhadija je utrpela v svoji 400-letni zgodovini precej hudih dni in trikrat so jo temeljito obnovili. V novejši zgodovini je utrpela precej škode tudi v času druge svetovne vojne, ko so jo bombardirali.

Horoskop

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Dvakratni premislek pred dejanjem bo komaj zadoščal. Nepričakovan obisk bo vnesel v vsakdanjost novo radost.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Ugodno delovno vzdušje kljub nasprotujočim si idejam. Poglobljena diskusija bo razčistila nekatere dvome.

DVOJČKA (od 21. 5. do 22. 6.) Vaša profesionalna izkušenost bo končno prišla do veljave. Ugodne okoliščine za razvijanje sentimentalnih čustev.

RAK (od 23. 6. do 22. 7.) Dogodki bodo spremenili vaš program, vsekakor na bolje. Zamujena korespondenca vas kliče k dolžnosti.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Prirojena boječnost vam bo danes dobrodošla. Dogodki se bodo razvijali po vaši želji. Odlična moralna forma.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Organizacija dela šepa. Treba jo bo izboljšati. Prijateljstvo z neko osebo bo postavljeno pred preizkušnjo.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Potrpežljivost vas bo še pred večerom privedla do uspeha. Vaši ljubezenski odnosi so v nevarnosti.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 22. 11.) Našli boste pot iz finančnih težav. Srečanje s prijateljem, ki ga že dolgo niste videli. Prijeten večer.

STRELEC (od 23. 11. do 20. 12.) Bežni nesporazumi s prijatelji. Nepričakovani poslovni uspehi. V srčnih zadevah težave zaradi nespravljivosti značajev.

KOZOROG (od 21. 12 do 20. 1.) Sreča vam bo danes naklonjena, vendar ne brez osebnega prizadevanja. Ljubljena oseba bo potrebovala vašo pomoč.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) Prihodnost se bo začela kazati v ugodnejši luči. Nepredvidene družinske težave finančnega značaja.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) Nova poslovna zveza bo omogočila izboljšanje financ. Vaše odločitve bodo koristne. Ljubezensko pismo.

RADIO TELEVIZIJA

PETEK, 8. DECEMBRA 1972

TRST A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 8.05 Jutranja glasba; 9.00 Maša; 9.45 Beethovnov Godalni kvartet; 11.15 Mladinski oder: Marodič «Zid hrabrosti»; 11.55 Opoldne z vami; 13.30 Glasba po željah; 15.35 A. Arbuzov: «Zgodilo se je v Irkutsku»; 17.00 Program za mladino; 18.30 Božo Kantušer: Koncert za flavto in tolkala; 18.50 Jazz; 19.10 Liki iz naše preteklosti; 19.20 Zbori in folklora; 20.00 Šport; 20.30 Gospodarstvo in delo; 20.45 Koncert; 22.15 Zabavna glasba.

KOPER

6.30, 7.30, 12.30, 14.30, 16.30, 18.30, 20.30 Poročila; 6.15 Glasba za dobro jutro; 7.00 Jutranja glasba; 9.00 Glasbena galerija; 10.00 Melodije; 11.00 Uspeli motivi; 11.15 Orkester Last; 11.30 Glasba in pesem; 11.45 Ansambel Rouges; 12.00 Glasba po željah; 14.35 Tretja stran; 14.50 Juke box; 15.00 Klavirske skladbe; 15.45 Pevci lahke glasbe; 16.00 Deželni spored; 17.00 Tops - pops; 17.45 Kulturna panorama; 18.00 Glasbeni koktajl; 19.00 Naši zbori pojo; 20.00 Glasba v večeru; 20.40 Top - hits; 21.30 Simf. koncert; 22.35 Jazz.

NACIONALNI PROGRAM

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 Jutranje pesmi; 9.15 Skladbe za godala; 10.15 Vi in jaz; 12.00 Plošče; 13.15 Poje Y. Montand; 13.27 Strnjena komedija; 14.00 Ital. popevke; 15.10 Plošče za mladino; 17.00 Pisan spored; 19.25 Operna glasba po željah; 20.20 Prisluhnimo spet; 21.15 Neapeljski koncerti.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 Poročila; 7.40 Pojeta Nicola di Bari in Patty Pravo; 8.40 Melodrama; 9.35 Orkester; 9.50 Coco Chanel; 10.05 Pesem za vsakogar; 12.40 Opravljivci; 13.00 Hit parade; 13.50 Kako in zakaj?; 14.30 Resna glasba s plošč; 15.35 Glasbeno - govorni spored; 17.30 Telefonski pogovori 3131; 20.10 Ital. folk glasba; 20.50 Plošče; 22.40 Flaubert: Madame Bovary; 23.05 Nove ital. pesmi.

III. PROGRAM

10.00 Jutranji koncert; 11.00 Operne skladbe; 11.40 Baročna glasba; 12.25 Baritonist A Snarski; 13.00 Boccherini, Mozart, Britten; 14.20 Schumannove skladbe; 16.15 Sodobna ital. glasba; 17.00 Beethovnova Missa solemnis; 18.45 Kulturni pregled; 19.15 Koncert; 20.15 Izven zemeljske civilizacije; 20.45 Italijanski film.

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Nabožni motivi v glasbi; 10.20 Paganinijeve skladbe; 12.00 Schumannova Sonata štev. 1; 12.30 Simf. koncert;

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.05 Radijska šola: Kako so se živali pripravile na mizo; 9.35 Koncert za mlade; 10.20 Pri vas doma; 12.10 Odlomek iz II. dejanja Kogojevih «Črnih Mask»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Z domačimi ansambli; 13.30 Priporočajo vam...; 14.10 Otroške pesmi; 14.30 Naši poslušalci čestitajo; 15.35 Glasbeni intermezzo; 15.40 Klarinetist Mark Lernik; 16.00 «Vrtiljak»; 16.40 Orkester Roberta Hanella; 17.10 Operni koncert; 17.05 Človek in zdravje; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Signali»; 18.50 Ogledalo našega časa; 19.00 Lahko noč, otroci!; 20.00 Ob 80-letnici Luke Kramolca; 20.30 Top-pops 13»; 21.15 O morju in pomorščakih; 22.15 Iz logov domačih; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jazz pred polnočjo.

ITAL. TELEVIZIJA

11.00 Maša; 12.00 Nabožna oddaja; 12.30 Obisk v muzeju; 13.00 Človek pri mizi; 13.30 Dnevnik; 17.00 Komični film; 17.20 Slikanice: V puščavi Gobi; 17.30 Dnevnik; 17.45 Šport in ital. kronike; 20.30 Dnevnik; 21.00 Rojstvo neke diktature; 22.00 Rossinijeva glasba; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

18.45 Neapeljska glasba; 19.15 Na mejah Arizone; 21.00 Dnevnik; 21.15 Vittorio Alfieri: «Filippo».

JUG TELEVIZIJA

9.30, 14.40 TV v šoli; 11.00 Angleščina; 16.10 Splošna izobrazba; 17.35 Veseli tobogan: Maribor; 18.15 Obzornik; 18.30 Drsanje; 18.40 Ekonomsko izrazoslovje: Poslovne banke; 18.45 Poje Mitja Gregorač; 19.10 Profesor Baltazar - risanka; 19.20 Enotnost po Dubočansko - reportaža; 20.00, 22.50 TV dnevnik; 20.25 Reportaža; 20.40 Dekle v izložbi - film; 22.00 Indijski ocean - film.

KOPRSKA BARVNA TV

20.00 Risanke; 20.15 Poročila; 20.30 «Dolga pot povratka»; 21.20 Slovenski slikarji: Jakopič; 21.30 Nastopa Ljupka Dimitrovska.

DOMAČI ŠPORT

DANES

PETEK, 8. DECEMBRA 1972

NOGOMET

PRIJATELJSKI NOGOMET

12.00 v Kopru
Koper — Zarja

∴

MLADINCI

9.45 v Trstu, Ul. Flavia
Libertas TS — Primorje

∴

NARAŠČAJNIKI

11.00 v Naselju Sv. Sergij
Stock — Breg

∴

ZAČETNIKI

14.00 v Dolini
Breg — Muggesana

KOŠARKA

MLADINCI

11.00 v Gorici
Splügen GO — Bor

∴

NARAŠČAJNIKI

9.00 v Gorici,
tel. Stella Matutina
Dom — Begliano

∴

PRIJATELJSKA TEKMA

17.30 v Trstu, Ul. Caravaggio
Bor — Italsider

DEČKI
PRIJATELJSKA TEKMA

16.30 v Trstu, Ul. Caravaggio
Bor — Italsider

ODBOJKA

DEKLICE

10.00 v Trstu, stadion «1. maj»
Breg B — OMA

SMUČANJE — *SVETOVNI POKAL*

Zmagoslavje Avstrijk v otvoritvenem smuku

Med prvimi šestimi so osvojile kar pet mest

VAL D'ISERE, 7. — Avstrijska smučarka Anne Marie Pröll je zmagala v prvem letošnjem smuku, na «Kriteriju prvega snega» v Val d'Isere». Tekmovanje je veljalo za žensko svetovno prvenstvo. Lestvica smuka je naslednja:

1. Annemarie Pröll (Avs.)	1'27"94
2. Rouvier (Fr.)	1'28"29
3. Lukasser (Avs.)	1'30"24
4. Drexel (Avs.)	1'30"45
5. Totschnig (Avs.)	1'30"68

6. Mir (Fr.), 7. Schroll (Avs.), 8. Rauter (Avs.), 9. Ranner (Avs.) in druge. Najhitrejša Italijanka je bila Giordanijeva, ki je bila 16.

Današnje tekmovanje je pokazalo, da je Avstrija odlično pripravljena na letošnjo sezono. Edina, ki se jim lahko postavi po robu je Francija, vse ostale države pa, kot vse kaže, ne bodo mogle poseči v «dvogovor» teh dveh smučarskih velesil.

* * *

MILAN, 7. — Italijanska smučarska zveza je sporočila, da so zaradi tehničnih težav odpadla tekmovanja v slalomu in veleslalomu za evropski ženski pokal, ki bi morala biti 14. in 15. decembra v Dolomitih.

KOŠARKA

V tekmovanjih za razne evropske košarkarske pokale so dosegli te izide:

Pokal prvakov

Akademik Sifija — Dinamo Bukarešta	75:72
Crvena zvezda — Partizani Tirana	94:83
Slavija Praga — Villeurbane	90:82

Pokal prvakinj

Slavija Praga — IEFS Bukarešta	62:43
MTK Budimpešta — Ase Lille	61:40
Pernik — Yu Seles Oleji	81:38
Hapoel — Düsseldorf	72:51

Pokal pokalnih prvakov

Jugoplastika — MTV Fiessen	94:84
Juventud Badalona — Antibes	71:67
Spartak Leningrad — Solna	115:67
Slask — Mobilquattro	69:60

NOGOMET

BEOGRAD, 7. — Povratno srečanje osmine finala za pokal UEFA med Crveno zvezdo in Tottenhamom bo sodil italijanski sodnik Sergio Gonella.

• • •

ZÜRICH, 7. — V Zürichu so izžrebali skupine nogometnega turnirja za tretje evropsko nogometno prvenstvo državnih reprezentanc. Dvanajst držav je bilo razdeljenih v štiri skupine, ki so:

SKUPINA A:
Škotska, Francija in Nizozemska

SKUPINA B:
ZRN, Anglija in Malta

SKUPINA C
Španija, Turčija in Grčija

SKUPINA D.
Jugoslavija, Avstrija in Italija.

Vsa izločilna srečanja bodo morali odigrati pred 1. aprilom 1974, način nastopanja v finalni skupini pa bodo določili kasneje.

TEDENSKI PREGLED MLADINSKIH NOGOMETNIH PRVENSTEV

Zaradi slabega vremena odigrali le malo tekem

Med začetniki so odgodili kar vsa srečanja preteklega kola

Zaradi slabega vremena in izredno blatnih igrišč so morali v nedeljo odgoditi vrsto tekem. V naraščajniškem tekmovanju za «Pokal Pacco» so tako odigrali le eno srečanje, med začetniki pa so kar vse odgodili.

MLADINCI

A skupina

V prvi skupini so odigrali dve tekmi. Rosandra se je z visoko zmago nad Campanellami približala vodečima Cremcaffèju in Giarizzolam, ki pa nista igrala. Gaja bi se morala spoprijeti z Roianesejem, vendar so tudi to tekmo odgodili zaradi blatnega in razmočenega padriškega igrišča.

Vesna je doživela proti ekipi Libertas Sv. Marko pravi polom, saj je zgubila s 7:1. Na blatnem igrišču so zaigrali Križani zelo slabo. Nasprotniki so bili telesno boljši, saj so nastopili «plavi» z okrnjeno postavo. Prvi polčas se je zaključil z 1:0 za Libertas, v drugem delu pa so Križani, predvsem v obrambi, popolnoma popustili. Nasprotnik je to izrabil in dosegel še šest zadetkov. Vesna je nastopila s sledečo postavo: D. Kušuta, Zuliani, Ferluga, D. Košuta, Coglievina, Lonza, Tamaro ,Dagri, Zucca, Russignan.

Danes bosta odigrali Rosandra in Roianese zaostalo srečanje. Naši enajsterici bosta nastopili v nedeljo. Gaja bo sprejela v goste Libertas Sv. Marko. Ta ekipa je igrala do sedaj zelo presenetljivo. Po dveh tekmah je bila na prvem mestu lestvice. Nato je popustila in se znašla čisto na zadnjih mestih. Sedaj so se njeni igralci spet razigrali in s tremi zaporednimi zmagami se je Libertas povzpel na sredino lestvice. Gaja se bo morala zato res potruditi, če bo hotela osvojiti celoten izkupiček.

Nasprotnik Vesne bodo Campanelle. Obe ekipi sta doživeli v zadnjem kolu pekoč poraz. Enajsterici bosta igrali zato zelo previdno, kajti ponovni poraz bi jih privedel na dno lestvice.

REZULTATI:
Libertas Sv. Marko — Vesna 7:1, Roianese — Gaja odg., Campanelle — Rosandra 1:5. Cremcaffè je počival.

LESTVICA
Cremcaffè in Giarizzole 18; Rosandra 16; Gaja in Libertas Sv. Marko 11; Campanelle 10; Vesna 9; Demacori 6; Roianese 5.

DANAŠNJA TEKMA
Rosandra - Roianese.

NEDELJSKE TEKME
Cremcaffè - Roianese, Gaja - Libertas Sv. Marko, Vesna - Campanelle, Rosandra — Demacori. Počitek: Giarizzole.

B skupina

V drugi skupini mladinskega prvenstva je prišlo do nekaterih presenečenj. Opicina Supercaffè je po izredno napeti tekmi premagala vodeči S. Giovanni in ga je s tem dohitela na lestvici. Costalunga je ponovno presenetila. Tokrat je remizirala z Libertasom iz Rocola. Primorje je osvojilo dragoceno zmago na račun svojega neposrednega tekmeca Don Bosco. S tem so se Prosečani zasidrali na četrtem mestu. Union bi moral igrati proti tržaškemu libertasu, tekmo pa so odgodili.

Danes bodo odigrale enajsterice druge skupine štiri tekme, v nedeljo pa se bosta srečala še S. Giovanni in Libertas Sv. Sergij. Union nov nasprotnik bo Opicina Supercaffè. Podlonjerci vsaj na papirju nimajo nobenih možnosti. Primorje se bo srečalo z enajsterico Libertas TS. Tekma bo za Prosečane izredno važna. Z zmago bi lahko «rdeče-rumeni» še tekmovali za osvojitev prvih mest. Poraz bi jim preprečil vsakršno visoko uvrstitev, medtem ko bi z remijem ostali na četrtem mestu.

REZULTATI:
Opicina Supercaffè — S. Giovanni 5:4, Libertas Rocol — Costalunga 1:1, Don Bosco — Primorje 2:3, Libertas — Union odg. Libertas Sv. Sergij je počival.

LESTVICA
S. Giovanni in Opicina Supercaffè 16; Libertas TS 13; Primorje 12; Libertas Rocol 10; Don Bosco 9; Costalunga 6; Libertas Sv. Sergij in Union 4.

DANAŠNJE TEKME
Libertas Sv. Sergij - Costalunga, Libertas TS - Primorje, Union - Opicina Supercaffè, Don Bosco - Libertas Rocol.

NEDELJSKA TEKMA:
S. Giovanni - Libertas Sv. Sergij.

NARAŠČAJNIKI

V naraščajniškem prvenstvu so odigrali zaostala srečanja. Giarizzole so premagale Stock, medtem ko so morali tekmo med Cremcaffèjem in Costalungo ponovno odgoditi.

Danes bo odigral Breg zadnjo tekmo proti ekipi Stock. Brežanom zadostuje remi za osvojitev končnega prvega mesta, vsekakor pa menimo, da se bodo naši igralci potrudili kot v prejšnjih srečanjih in bodo tudi tokrat odnesli celoten izkupiček.

REZULTATA
Giarizzole — Stock 4:0, Cremcaffè — Costalunga odg.

LESTVICA
Breg 19; Giarizzole 16; Rosandra 11; Edera 10; Costalunga 8; Cremcaffè 6, Stock 2.

DANAŠNJE TEKME
Stock - Breg, Giarizzole - Cremcaffè, Rosandra - Edera. Počitek: Costalunga.

ZAČETNIKI

V začetniškem prvenstvu so odgodili vse tekme, tako da ostane lestvica nespremenjena. Ekipa Brega se bo danes srečala z enajsterico Muggesane; naši predstavniki se bodo morali precej potruditi, če bodo hoteli doseči zadovoljiv rezultat.

DANAŠNJE TEKME
Breg - Muggesana, Rosandra - Giarizzole, Esperia Pio XII - Libertas Rocol, S. Giovanni - Opicina Supercaffè, Libertas TS - Zaule, Tergeste - Ponziana, Triestina - Fortitudo.

KOŠARKA — V TREH KATEGORIJAH

Danes na igriščih tudi Borove ekipe

Igrali bodo mladinci, naraščajniki in dečki

Splügen GO — Bor (mlad.)

Borovi mladinci bodo danes gostovali v Gorici, kjer jih ob 11. uri čaka zelo težko srečanje proti ekipi Splügen Bräu. «Plavi» pa so v zadnji tekmi pokazali dobro formo, zato lahko od njih pričakujemo zadovoljiv nastop.

Borovci bodo nastopili z naslednjo postavo: Barazutti, Koren, Francia, S. in V. Hrvatič, Kalc, Kravos, Košuta in Kapič. Odsoten bo Deško.

Bor — Italsider (dečki)

V telovadnici v Ul. Caravaggio bodo Borovi dečki ob 16.30 danes odigrali prvo sezonsko prijateljsko srečanje proti Italsidru, ki sodi med boljše ekipe v mestu. Bor bo poslal na igrišče naslednjo ekipo: Mazzucca, Krečič, B. in R. Furlan, Race, Udovič, Bufon, Koren, Volk, Tomažič, Pegam, Baki, Lozej, Trevizan, Čok.

Bor — Italsider (naraščaj.)

Po srečanju dečkov bodo stopili na igrišče naraščajniki obeh ekip. Ta tekma bi morala biti koristna za obe ekipi, saj bo trenerjema služila kot priprava za nadaljevanje prvenstva. Bor in Italsider sta se že srečala v predprvenstveni tekmi, ko so bili za razred boljši košarkarji Italsidra, ki startajo tudi danes kot favoriti.

Borova postava: Ražem, Žerjal, Perko, Simčič, Košuta, Mazzucca, Volk, Krečič, B. in R. Furlan, Čok.

b. l.

NOGOMET

FRANKFURT, 6. — Prve vstopnice za svetovno nogometno prvenstvo, ki bo čez dve leti v Nemčiji, bodo začeli prodajati 2. aprila prihodnjega leta v Zahodni Nemčiji. Kupci bodo prejeli le začasne abonmaje, medtem ko bodo prave vstopnice tiskali kasneje, da ne bi prišlo do poneverb.

* * *

VIAREGGIO, 7. — V petek se bosta v Viareggiu pomerili v okviru ženskega nogometnega tekmovanja za «Sredozemski pokal» državni reprezentanci Italije in Jugoslavije.

VARŠAVA, 6. — Italijan Mario Graziani je osvojil naslov poljskega avtomobilskega prvaka v kategoriji nad 1600 ccm. Graziani je prišel do naslova v rallyu po Varšavi z avtom alfa romeo 2000.

V Belgiji pa je Christine Beckers, vedno na avtu alfa romeo 2000, osvojila naslov belgijske prvakinje.

CIUDAD MEXICO, 7. — Argentinski boksar Charles Monzon je bil proglašen za boksarja leta. Monzon je v tem letu kar štirikrat ubranil naslov svetovnega prvaka srednjetežke kategorije. WBC, ki je nagradila Monzona, je izrekla priznanje tudi Cassiusu Clayu, ker je poživil težko boksarsko kategorijo.

NAIROBI, 6. — Kipchoge Keino se bo ob koncu meseca odločil, če bo drugo leto nastopal med profesionalnimi atleti. Keino je izjavil, da je dobil več ponudb od Michaela O'Hare, predsednika nove skupine profesionalnih atletov, ki je nastala v ZDA.

BEZBOL

Skupščina sodnikov

Pred dnevi je bila v Trstu skupščina sodnikov bezbola in softbola, na kateri so izvolili novo predsedstvo deželnega odbora in izbrali dva delegata za vsedržavno skupščino sodnikov. Na občnem zboru je bilo prisotnih 25 sodnikov iz naše dežele, ki so se v vsem strinjali z delovanjem v lanskoletnem obdobju. Za novega predsednika so izvolili Bruna Cazzadorja, ki je prejel glasove vseh prisotnih. Za delegata v vsedržavni skupščini pa sta bila izvoljena Luciano Marcolini in Carmelo Pettener.

Še prej se je predsednik deželnega odbora za bezbol Civelli zahvalil nakaterim sodnikom, ki so s svojim sodelovanjem pripomogli k dobri organizaciji 17. rednega občnega zbora italijanske bezbolske zveze, ki je bila pred kratkim v Trstu. Zahvalil se je predvsem sodnikom Cazzadorju, Coriglianu, Dolencu in Spadoniju.

OBVESTILA

Združenje slovenskih športnih društev v Italiji obvešča, da bo OBČNI ZBOR danes, 8. decembra ob 9. uri v prvem in ob 9.30 v drugem sklicanju v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ulica Geppa 9.

* * *

SPDT priredi v nedeljo, 10. decembra predsmučarski trening za otroke iz mesta in okolice. Zbirališče bo ob 10. uri pri bazoviškem spomeniku.

ODBOJKA — *TEDENSKI PREGLED*

Lovable in Bor nadaljujeta zmagovito pot v ženski B ligi

Kras je v moški C ligi trenutno sredi lestvice

V štirih dosedanjih kolih so naše tri šesterke že drugič izbojevale po štiri točke. V preteklem zavrtljaju pa več ni bilo mogoče, ker je bil na sporedu domači derbi.

B LIGA — ČLANICE

Naša zastopnika, ki tekmujeta v tej ligi, sta v preteklem kolu opravila medsebojni obračun. Po pričakovanju je zmagal Bor, toda pokazal je odbojko, ki je vse prej kot zadovoljiva. Dobesedno porazen pa je bil prvi niz, ko so Tržačanke odpovedale na vsej črti. Nasprotnice so tudi grešile, toda občutno manj in tako je prvi niz pripadel njim. V nadaljevanju je Bor nekoliko uredil svoje vrste in izbojeval tri sete ter četrti zaporedni par točk. Kljub temu da imata Breg in Bor letos povsem različne cilje, prvi domači derbi ni uresničil pričakovanj.

V tej skupini Lovable in Bor nadaljujeta svojo zmagovito pot in sta še edini neporaženi ekipi. Tesno jima sledi za petami letošnje odkritje prvenstva, Alzano, ki je povrhu še novinec v tej ligi. Vignoni in Libertas iz Brescie letos nista tako nevarna. Krizo preživlja Primavera Marzotto. Usoda Brega in AGI iz Gorice še ni zapečatena, toda postaja vse bolj zaskrbljujoča, če že ne kritična.

IZIDI 4. KOLA: Vignoni — Primavera Marzotto 3:2, AGI Gorica — Lovable Bergamo 0:3, Alzano — Libertas Brescia 3:0, Bor — Breg 3:1.

LESTVICA: Lovable in Bor 8, Alzano 6, Vignoni in Libertas Brescia 4, Primavera Marzotto 2, Breg in AGI Gorica 0.

PRIHODNJE 5. KOLO: Lovable — Alzano, Primavera — AGI, Breg — Vignoni, Libertas Brescia — Bor.

C LIGA — ČLANI

Prvenstvo v skupini B, kjer igra tudi Kras, poteka še naprej zelo izenačeno. Po štirih kolih ni več neporažene ekipe in na vrhu razpredelnice, ter še posebno pod njo, je izredna izenačenost. V sredini je kar pet tekmecev z enakim številom točk. Med temi je tudi Kras, ki je preteklo soboto opravil drugi letošnji uspešni nastop. Zgoničani so premagali tržaški ACEGAT, ki je na začelju in je še vedno praznih rok. Za novince je pač prvenstvena pot v vsaki ligi precej težavna.

IZIDI 4. KOLA: ACEGAT — Kras 1:3, Scaiola — Libertas Padova 1:3, Libertas Trst — Caldini 3:1, ACLI Montecchio — Dall'Acqua 3:1.

LESTVICA: Libertas Padova in Libertas Trst 6, Caldini, Scaiola, ACLI Montecchio, Kras in Dall'Acqua 4, ACEGAT brez točke.

PRIHODNJE 5. KOLO: Libertas Padova — Libertas Trst, Kras — Scaiola, Dall'Acqua — ACEGAT, Caldini — ACLI Montecchio.

A LIGA — ČLANI

Osrednje srečanje 9. kola je bilo v Bologni med domačim Lubiamom in državnim prvakom Paninijem iz Modene. Ta «big-match» je potekal pred pet tisoč gledalci, ki so s prikazano igro obeh velikih tekmecev prišli na svoj račun. Letos je presenetljivo dobri Lubiam premagal tudi drugega velikega tekmeca in je tako trenutno sam na vrhu lestvice. Vsa ostala srečanja, razen Ruini — Brumi Catania, so bila izredno bojevita in je bil znan končni zmagovalec šele po petih setih igre. Povsem nepričakovano je ostala praznih rok Arc Linea v Anconi. Odlično se letos drži Casadio iz Ravenne, ki tako nadaljuje uspešno tradicijo odbojke v tem mestu.

IZIDI 9. KOLA: Virtus — Arc Linea 3:2, Minelli — Gargano 2:3, Lubiam — Panini 3:2, Ruini — Brumi 3:0, Casadio — CUS Pisa 3:2, CUS Turin — CUS Parma 3:2.

LESTVICA: Lubiam 18, Ruini 16, Panini 14, Casadio 12, CUS Pisa, Arc Linea, Brumi in Gargano 8, CUS Parma 6, CUS Turin in Virtus 4, Minelli 0. Panini in Minelli sta odigrala tekmo manj.

Prihodnjo soboto igra Arc Linea doma z Minellijem iz Modene. Modenčani so najslabši nasprotnik v tej ligi in tako se ponuja lepa priložnost, da Tržačani še povečajo svoj izkupiček točk.

A LIGA — ČLANICE

Najzanimivejše in najpomembnejše srečanje prve lige pri članicah med CUS iz Parme in Finijem je bilo preloženo na kasnejši datum, ker je državni prvak Fini opravil prvi nastop v tekmovanju za evropski pokal prvakov. Še najbolj zanimiv spopad je bil med novincema v tej ligi, Fiso Tifernum in Minellijem. Po ne preveč navdušujoči igri so zmagale domačinke, ki so tako pospravile letošnji prvi par točk v tem najvišjem prvenstvu. Igralke Casagrandeja in ekipe Bartoli La Torre pa to pot niso imele zahtevnega dela. Na lestvici ni prišlo do bistvenih sprememb.

IZIDI: Trili — Casagrande 0:3, Cogne — La Torre 0:3, Fisa Tifernum — Minelli 3:1, Coma Mobili — Presolana 3:0.

LESTVICA: Fini in Bartoli La Torre 12, Casagrande 10, CUS Parma in Coma 8, Presolana in Trili 6, Cogne in Fisa Tifernum 2, Minelli brez točk.

Zastopnik naše dežele Casagrande bo sprejel prihodnjo soboto v goste šesterko Cogne iz Aoste. Glede na poprečnost nasprotnic je zmaga Trinajstićevih varovank že vnaprej zagotovljena.

B LIGA — ČLANI
Skupina A

Po devetih kolih je v tej skupini precej zanesljiva porazdelitev na sami lestvici in tudi vidna moč posameznih šesterk. Zmagovita pot Petrarce iz Padove se nadaljuje in res nima enakovrednega tekmeca. Solidno se drži Alessandria, kateri sledita letos dobra Ferroni in Unipol. Vsi ostali tekmeci pa občutno zaostajajo. Na repu lestvice so Bumor, CUS iz Milana in Olimpia iz Vercellija.

IZIDI 9. KOLA: Petrarca — CUS Venezia 3:0, Gritti — CUS Milano 3:0, La Torre — Alessandria 0:3, Ferroni — Bumor 3:0, Olimpia — Unipol 0:3, SPEM — Gramsci 2:3.

LESTVICA: Petrarca 18, Alessandria 16, Ferroni 14, Unipol 12, Gramsci, Gritti in SPEM 8, CUS Venezia in La Torre 6, Bumor, CUS Milano in Olimpia 4.

Skupina B

Podobno kot v prvi skupini, tudi v tej premočno vodi ekipa Ariccia iz Rima. Ta šesterka je še edina neporažena. Ker je v tej skupini samo enajst zastopnikov pa lestvica ni najbolj realna, ker so nekatere ekipe igrale tekmo manj.

IZIDI 9. KOLA: Palermo — Esercito 3:0, Falchi — CUS L'Aquila 3:0, Grassi — Cuel Normanni 3:0, San Gabriele — Lancia 3:1, Padula — Carabinieri 3:0.

LESTVICA: Ariccia 16, San Gabriele in Falchi 14, US Palermo 12, Esercito in Grassi 8, CUS L'Aquila 6, Lancia in Padula 4, Carabinieri in Cuel Normanni 2.

G. F.

Tekma Koper-Vesna odpade

Danes bi moralo biti v Kopru ob 14. uri prijateljsko nogometno srečanje med članskima ekipama Kopra in kriške Vesne. Ker so pa nekateri igralci Vesne zboleli, tekme ne bodo odigrali.

TENIS

BRUSELJ, 7. — Romunski teniški igralec Ilie Nastase se je danes poročil v Bruslju s Francozinjo Dominique Grazio. Novoporočenca bosta poročni obred ponovila v Franciji in v Bukarešti.

OB NOVIH POBUDAH V ŠPORTNI REKREACIJI

GIBANJE JE ČLOVEKU ŽIVLJENJSKO NUJNO

Nedvomno je šport v povojnem obdobju dosegel velike uspehe, tako tehnične kot propagandne, tako v opremi kot v gradnjah. Nasprotno pa so si telesna vzgoja, telesna kultura in rekreacija za široke sloje ljudi počasi utirale pot v zavest tistih, ki bi lahko na tem področju dajali koristne pobude. To je razumljivo, kajti neprimerno več materialnih sredstev je bilo vloženih v tekmovalni šport, kajti ta dejavnost je prinašala in še prinaša ugled družtvu in državi. Neprimerno manjša so bila sredstva, vložena v rekreacijo delavcev v tovarnah, uslužbencev podjetij in ustanov, zaposlenih v trgovini in podobno. Pa tudi sama zavest pri ljudeh, da sta gibanje in telesna kondicija potrebna, si le počasi utira pot in mora premostiti številne ovire, zlasti pa predsodke.

Večanje prostega časa, boljši življenjski standard, onesnaženje okolja, pospešek ritma vsakodnevnega življenja z bolezenskimi znaki, ki se pri tem porajajo (živčna napetost, obolenje ožilja) vse to so vzroki, zaradi katerih dandanes vsakdo spoznava, da se telesna aktivnost ne sme ustaviti pri koncu tekmovalne dejavnosti, temveč se mora nadaljevati v različnih oblikah tudi kasneje. Telesna vzgoja, šport in telesna kultura ne bi smeli živeti ločeno, temveč bi morali prehajati eden v drugega in se dopolnjevati.

Na vseh področjih delovanja skuša človek po lastni izbiri ali po naročilu nadrejenih izboljšati učinek svojega dela, svojega udejstvovanja. Znajde se v začaranem krogu osebnih in družbenih obvez, iz katerih marsikdaj ne vidi izhoda, kar nedvomno vpliva na njegovo zdravje. Na nespečnost, živčno napetost, visok pritisk in na druge težave in težavice odgovarja z zdravili, s katerimi skuša zvečati svojo storilnost.

Namen telesne kulture, gibanja, rekreacije pa ni zdravljenje, temveč nasprotno, pravočasno preprečevanje okvar na krvnem obtoku, težav v metabolizmu, živčnih zlomov in živčne napetosti.

Zadnja leta je tudi med nami opaziti večjo zavzetost za ta vprašanja; in ne samo zavzetost, temveč tudi pripravljenost storiti nekaj v korist lastnega zdravja in dobrega počutja. Tudi med našimi ljudmi prihaja do izraza vse večja potreba po stiku z naravo, po uporabi svojega prostega časa na prostem, po tem, da se tudi v tej obliki priredi določena vrsta družabnosti, ki naj bi odtehtala psihične in fizične napore službe in sedenja pred televizorjem.

Priznati pa je treba, da je tega vse premalo, da se malokatera ustanova ali organizacija za to zanima, da so ljudje premalo obveščeni o vseh možnostih, ki se jim nudijo, in na drugi strani, da je teh možnosti za sedaj premalo.

A. R.

SINOČI V BOLJUNCU

Občni zbor Brega

Sinoči je bil v srenjski dvorani v Boljuncu 7. redni občni zbor Brega, na katerem so izvolili nov odbor, ki je sestavljen iz 46 odbornikov, predstavnikov vseh vasi dolinske občine. Prvič bo v odboru Brega tudi član iz Gročane. Novi odbor si bo razdelil funkcije na prvi odborovi seji, ki bo v četrtek ob 20.30 v Boljuncu.

Razveseljiva novost je, da je med novimi odborniki precej mladih članov in predstavnikov ekip, ki delujejo v društvu.

Občnega zbora se je udeležilo veliko število Bregovega članstva. Prisoten pa je bil tudi dolinski župan Lovriha, ki je večkrat posegel v diskusijo.

Izčrpnejše poročilo o občnem zboru Brega bomo objavili kasneje.

Radi

MADRID, 7. — V polfinalu teniškega tekmovanja za pokal švedskega kralja je po prvem dnevu stanje dvoboja Italija — Madžarska 1:1.

V torek so predstavili v Vidmu

2. deželno zasedanje o športu in rekreaciji

V torek so v Vidmu predstavili 2. deželno zasedanje o športu in rekreaciji, ki bo na sporedu v soboto in nedeljo v Vidmu. Deželni odbornik za šport Romano, ki je orisal značilnosti tega zasedanja, je med drugim izjavil, da je namen tega srečanja vsem odgovornim predstaviti šport v deželi ne le kot zabavo in tekmovanje, pač pa tudi kot sredstvo za pravilno uporabo prostega časa, v kar bi morali usmerjevati predvsem mlade. Prav zato bo del srečanja posvečen tudi izrecno rekreaciji. Po eni strani bi morali poglobiti analizo športa kot sredstvo, ki je na razpolago vsakomur, po drugi strani pa bi moralo zasedanje pozitivno vplivati na javno mnenje.

MOSKVA, 7. — Sovjetska ekipa TSK iz Moskve je osvojila naslov evropskega prvaka v hokeju na ledu, potem ko je premagala švedsko moštvo Brounese z 8:3.

Dr. Franci Derganc

OKRVAVLJENA ROŽA

58.

SPOMINI PARTIZANSKEGA ZDRAVNIKA

Marička je imela radijski aparat in je zdaj svobodno poslušala novice z vseh strani sveta. Kakor smo bili mi prepričani, da se bo vse dobro izteklo, da bomo dosegli poleg socialne revolucije in zmage tudi slovenske naravne meje na Soči, tako je bila Marička zaskrbljena zaradi vesti, ki so jih oddajali Angloamerikanci. Šlo je za usodo Trsta in Gorice.

Nemci so se iz Sežane umaknili tako naglo, da niso utegnili odpeljati s seboj svojih najtežjih ranjencev.

Bolnica pa je bila zdaj že skoro polna naših, med katerimi jih je bila večina iz IV. armade. Ranjeni so bili v bojih za Trst, na njegovih vzhodnih in severovshodnih dostopih. Bili so silno razkačeni na Nemce, ki so pobili veliko njihovih tovarišev. Ko so zvedeli, da so v bolnici nemški ranjenci in bolniki, smo jih komaj zadržali, da niso težko ranjeni, kot so bili, vstali s postelj in jih šli pobijat.

Dr. Edvard je te Nemce premestil iz najboljših prostorov v bolj odmaknjen del bolnice in postavil pred vrata stražo.

Pod nadzorstvom komisarke je prevzela dolžnost glavne sestre Kraševka, ki je delala v bolnici že pred Nemci in je dobro poznala njen ustroj in osebje. Sestavljali so ga domačini, ki so ostali v bolnici po umiku Nemcev.

Delo je bilo dobro organizirano in je teklo skoro tako, kot sem ga bil navajen v dobro urejenih predvojnih civilnih bolnicah. Prehrana je bila odlična, skladišča polna vsega, v lekarno je prihajal delat civilni lekarnar iz Sežane, zdravniško delo sta prihajala opravljat iz Trsta dr. Cavagna in dr. Signoretti. Ker nista bila kirurga, je dr. Edvard pripeljal mene. Našel sem dobro urejene operacijske prostore, laboratorij, rentgen, instrumente za vse vrste operacij, deloma še sploh neuporabljene. V operacijskih prostorih je pod Nemci delala kot pomožna instrumentarka Slovenka, ki je bila zdaj sposobna prevzeti delo svojih predhodnic. Bilo je res, kot mi je obljubil dr. Edvard. V takih okoliščinah je bilo užitek delati.

Še vedno so privažali v bolnišnico ranjence. Žal je vojna še trajala.

S ponosom se spominjam napisa v veži:

«To bolnico so zasedli 1. maja 1945 slovenski partizani IX K.»

Ta napis so Angloamerikanci pustili nedotaknjen, ko jim je pripadla bolnica pri razdelitvi Primorske na cono A in cono B. Ko pa je postala Sežana dokončno jugoslovanska in smo pričeli bolnico prezidavati, je ta zgodovinski napis izginil. Mislim, da je to velika škoda.

Pri političnem delu sta naši komisarki pomagala lažja ranjenca major Črnugelj - Zorko in Franc Zupančič - Marjan.

Zbrali smo vse osebje, da bi mu vsaj v širokih obrisih razložili, čemu smo se partizani borili.

Nikoli ne bom pozabil besed, ki jih je ob tej priložnosti spregovoril tovariš Zorko:

«Zapomnite si dobro! Doslej ste bili ‚schiavi', sužnji, zdaj ste pa svobodni ljudje!»

Ne vem, če sem opravljal skoro normalno kirurško delo v Sežani dva ali tri dni, kajti kmalu se je z nemškim vojaškim avtomobilom pripeljal tovariš Sedej, politični komisar «Pavle». Prinesel mi je povelje, da moram z njim takoj v Postojno na novo delo.

Za vojaškega vodja bolnice je postavil Lojzeta Klanjščka, s katerim sva bila zametek novega kirurškega dela v tej bolnici. Tako sva se razšla. Pravzaprav mi je postalo nekam tesno pri srcu šele precej časa po slovesu.

KE IX K je bila organizirana tako dinamično, nastajala je tako hitro in se tako hitro spet razšla, da skoro ni dopuščala takih čustev.

OTOK PRI POSTOJNI

7. 5. do srede maja 1945

Kako je šlo z avtom po asfaltni cesti od Sežane do Postojne! Kot da je že mir, svoboda. Vse mlado, poganjajoče zelenje je govorilo o tem.

Vozili smo precej hitro. Sredi Postojne smo srečali prav tako hiter avto. Oboji smo ostro zavrli. Skoro neverjetno naključje. Kakor da bi se zmenila za sestanek ob točno določeni uri in na točno določenem kraju, sva se dobila z dr. Pavlo potem, ko se že mesece nisva videla. Kaj bi si morala vse povedati! Pa sva hitela vsak po svojih opravkih. Rekla mi je, da se bova naslednje dni lahko večkrat videla in imela čas tudi za kaj drugega ne samo za kirurgijo, saj je upravnica sanitetne ustanove, v katero me peljejo tovariši.

Kratek, skoro vojaški pozdrav in že sta avtomobila nadaljevala vožnjo vsak v svojo smer. Z dr. Pavlo je bil njen bodoči mož Milan Lah.

Sanitetna ustanova je bila vojaška bolnica v Otoku pri Postojni. V nekaj dneh se je tu zbralo skoro petsto ranjencev in bolnikov, predvsem vojakov IV. armade, manj iz IX. korpusa.

Osebje so tvorili tovariši in tovarišice iz «Pavle» in domačini, ki so se izkazali kot požrtvovalni in spretni zdravstveni delavci. Bilo mi je skoraj nerazumljivo, kako je bilo mogoče v tako kratkem času pripraviti toliko opreme za bolnico s tolikim številom bolnikov.

V bolnici je bila kirurška ekipa neke divizije IV. armade. Med njenimi kirurgi je bil dr. Komljenović, ki sem ga poznal s kirurške klinike v Zagrebu, kjer mi je še kot študentu predaval posamezna poglavja kirurgije. Vendar se ekipa ni pripravljala za delo, ampak za umik. Vladalo je vzdušje, kot da so Nemci v neposredni bližini.

Ta ekipa je bila bolj številna kot KE IX K, imela je več kirurgov in veliko število strokovnega in pomožnega osebja. Tudi opremljena je bila precej drugače. Material so prevažali na kamionih v velikih zabojih, ki jih je bilo težko nakladati, kaj šele nositi.

Govorilo se je o težkih bojih pri Ilirski Bistrici in o možnosti, da bi Nemci lahko še enkrat preplavili Postojno. KE IV. armade se je res kmalu po mojem prihodu umaknila v neznano smer.

Kaj bo z bolnico na Otoku, če pridejo Nemci? Spet nismo mogli drugega kot zaupati v naše poveljstvo. Saj je bil že večkrat položaj po presoji tistih, ki niso imeli podatkov zelo slab, izkazalo pa se je, da ni tako hudo.

Organizirati smo morali nekakšno kirurško ekipo, a čisto drugačno, kot smo jo imeli prej.

Ranjenci so prihajali v velikem številu. Po operacijah so ostali kar na Otoku. To je zelo olajšalo njihovo zdravljenje, povečalo pa našo skrb, kaj bo, če le pride do evakuacije.

Nemške čete, ki se jim je posrečilo izmakniti se iz obroča pri Ilirski Bistrici, so se umikale proti Ljubljani in s svojo zaščitnico zadrževale naše divizije, ki so jim bile za petami. Ti boji so spet terjali mrtve in ranjence.

Prišel je 9. maj! Konec vojne! Vse je praznovalo, jaz pa sem bil dežurni. Kako rad bi bil vsaj za nekaj ur odložil skalpel!

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo TRST Ul. Montecchi 6/II PP 559 Telefon 793 808 794 638
Podružnica GORICA Ul. 24 Maggio 1/1 Telefon 833 82
Uprava TRST Ul. Montecchi 6/II Telefon 795 823
Oglasni oddelek TRST Ul. Montecchi 6/III Telefon 761 470
Naročnina
Mesečno 1.100 lir — vnaprej: polletna 6.100 lir, celoletna 11.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 17.000 lir. V SFRJ posamezna številka 1.— dinar, mesečna 14.— din, letna 140.— din.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 8. decembra 1972

Za SFRJ Tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani 50101-603-45361 «ADIT» - DZS, Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22 207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 200, finančno - upravni 300, legalni 400, osmrtnice in sožalja 200 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Glavni urednik Stanislav Renko
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT - Trst

PO SPORAZUMU S PREMIEROM HEATHOM

Lynch pripravlja pogoje za priključitev Ulstra

Ljudski referendum v Irski republiki o zmanjšanju oblasti katoliške cerkve

DUBLIN, 7. — Danes so državljani Irske republike (EIRE) glasovali na referendumu, ki ga je napovedala dublinska vlada. Vsi upravičeni volivci, stari nad 18 let, so bili poklicani na volilne sedeže, da izrečejo svoje mnenje glede čl. 44 ustave, ki predvideva «poseben položaj» katoliške Cerkve v Irski republiki. Čl. 44 pravi dobesedno: «Država priznava poseben položaj sveti katoliški rimski apostolski Cerkvi kot varuhinji vere, ki jo izpoveduje večina prebivalstva.» Ta posebni položaj prinaša katoliški Cerkvi v Irski republiki posebne ugodnosti, ki ji omogočajo, da ima v svojih rokah pomembne oblastne ključne položaje, kar ne prija protestantom.

Kako je referendum potekel, se bo zvedelo šele jutri. Ugibanj o rezultatih je seveda mnogo, toda redka so, ki bi utegnila obveljati.

Vrhovi katoliške Cerkve v Irski republiki se baje ne potegujejo za svoj «posebni položaj». V tem smislu je podal nekaj izjav sam kardinal Conway. Enako stališče ima tudi premier Lynch, ki je sprožil postopek referenduma. Med irskimi katoličani je seveda nekaj takih, ki se bojijo vsakršne spremembe v verskem statusu, ker menijo, da bo ta reforma odprla pot prevratništvu, pohujšanju itd.

Zelo verjetno pa je, da bo referendum uspel, ker ima Lynch pač vso oblast v svojih rokah. Najprej je udaril po gverilski organizaciji IRA, sedaj pa se loteva anahronističnih razmer v notranji politični ureditvi Irske republike.

Od kod ta vnema južnoirskega premiera, ki je vnet katoličan in kateremu bi bolj pripadala vloga vztrajnega branitelja privilegijev katoliške Cerkve? Odgovor na to vprašanje je morda prišel danes iz Londona. Na seji angleške spodnje zbornice je ministrski predsednik Edward Heath odločno zanikal, da se je tajno sporazumel z južnoirskim premierom Lynchom glede bodočnosti Severne Irske. Heathova izjava se je nanašala na vprašanje nekega poslanca, katerega so očitno razburili ukrepi južnoirske republike, ki se tičejo politike do organizacije IRA in do katoliške Cerkve. Poslanec je prav gotovo povezal zatiralne ukrepe glede organizacije IRA ter vsaj formalno zmanjšanje oblasti katoliške Cerkve v Irski republiki z naklepom Lynchove vlade, da pripravi potrebne pogoje za priključitev Ulstra (protestantskega v večini) h katoliškemu jugu.

Da Lynch dela v tej smeri je prav gotovo. S svojimi ukrepi skuša spodmakniti tla izpod nog skupini «provisionals» v organizaciji IRA, na drugi strani pa jamčiti protestantom, da se ne bodo vrnili časi, ko so katoličani prepevali svojo bojno pesem: «Home rule is Rome rule» (državni zakon je rimski zakon).

Od teh ugotovitev do domneve, da sta se o vsem že dogovorila Heat in Lynch, ni daleč. Heath danes zanika te govorice ter pravi, da angleška vlada še vedno zastopa stališče.

Očitno je, da so politične razmere v Ulstru v tem trenutku dokaj nestabilne. Do kdaj se bo protestantsko prebivalstvo upiralo pritisku katoliških gverilcev? Ali jim morda Lynch ne nudi precejšnja jamstva? Vsa ta vprašanja so še zavita v meglo. Gotovo pa je, da sta Heath in Lynch dosegla določen konkreten sporazum.

licijskemu priporu in da bi počastile spomin študenta Saveria Saltarellija, ki je bil ubit med manifestacijo ob prvi obletnici pokola.

Dva šoferja umrla v prometni nesreči pri Sieni

SIENA, 7. — Šoferja dveh tovornjakov sta danes izgubila življenje v prometni nesreči, ki se je pripetila v bližini vasi Montegrisoni. Kaže, da je zaradi nenadne slabosti eden izmed dveh šoferjev zavozil na levo stran ceste in čelno trčil v tovornjak, ki je ravno takrat privozil nasproti. Šoferja, ki sta bila pri priči mrtva, sta 55-letni Andrea di Cola iz Livorna in 25-letni Andrea Schirò iz Sovigliane.

PO SPOROČILU SOVJETSKE ČASOPISNE AGENCIJE TASS

Čilsko-sovjetski pogovori v Moskvi potekajo v prijateljskem vzdušju

Na razgovorih sodelujejo najvišji sovjetski državniki - Ameriška reakcija na Allendejeve obtožbe

MOSKVA, 7. — Sovjetska časopisna agencija TASS trdi v nekem svojem kratkem sporočilu, da sta delegaciji čilske vlade, ki jo vodi predsednik dr. Allende ter sovjetskega predstavništva ugotovili «popolno identiteto pogledov in stališč glede vseh vprašanj, ki sta jih obravnavali na včerajšnjih in današnjih srečanjih».

Na srečanjih v Kremlju sodelujejo čilski predsednik in njegova spremljevalca zunanji minister Clodomiro Almeyda Medina, poveljnik čilskih oboroženih sil gen. Rafael Rajas ter predsednik čilske osrednje banke Alonzo y Nostroza. Sovjetsko zvezo pa zastopajo generalni sekretar KPSZ Brežnjev, predsednik vrhovnega sovjeta Podgorni in predsednik vlade Kosigin.

Agencia TASS je v svojem poročilu še dodala, da sta delegaciji obeh držav izmenjali mišljenja glede oblik razvoja prijateljskih odnosov in sodelovanja med Sovjetsko zvezo in Čilom. Delegaciji sta obravnavali «v vzdušju medsebojnega razumevanja bilateralne odnose na gospodarskem, tehničnem, znanstvenem in kulturnem področju ter vsa pereča mednarodna vprašanja, katerih rešitev bi prispevala h krepitvi miru in varnosti v odnosih med raznimi državami». Agencija je še dodala, da so pogajanja potekala v prijateljskem vzdušju in da bosta obe stranki objavili skupno poročilo o poteku pogovorov.

Iz Washingtona poročajo medtem, da je naston čilskega predsednika dr. Allendeja zelo razburil ameriške vladne kroge. Kot je znano, je Allende obtožil ZDA, da skušajo ustvariti «neviden blok» proti Čilu. Glasnik ameriškega državnega tajništva Charles Bray je zanikal to obtožbo ter je izjavil, da ZDA niso zapletene na noben način pri morebitnih poskusih strmoglavljenja sedanjega čilskega režima. Glede obtožbe pa, da so ZDA zavirale dotok kreditov v korist Čila, je Bray izjavil, da je njegova vlada začela krčiti finančno pomoč južnoameriški državi še preden je Allende prišel na oblast. Po mnenju ameriških vladnih krogov je treba pripisati upadanje kreditov Čilu zgolj neugodnemu ozračju, ki se je ustvarilo s prihodom Allendeja na oblast.

Res je, da ameriška vlada ni formalno izvajala sovražne politike do Čila, kar je pravzaprav neposredno priznal predsednik Allende v svojem govoru v katerem ni nikoli izrecno napadel ameriške vlade. Res pa je tudi, da sovražno dejavnost proti Čilu vodijo velike ameriške zasebne družbe, kot sta na primer ITT (International Telephon and Telegraph) ter družba «Kennecott Cooper» (rudniki bakra) in da so pri tej sovražni dejavnosti zapleteni tudi nekateri vladni ameriški organi (CIA in podobni). Sicer pa ni nobena tajnost, da je ameriška vlada zelo poslušno orodje v rokah velikih trustov in koncernov.

Ameriški demantiji torej v resnici ne demantirajo nič. Ameriški kapitalizem bo še vedno stregel po življenju čilskemu socializmu. Ta se bo utegnil rešiti poleg revolucionarne odločnosti ljudstva, ob izdatni pomoči protiimperialističnih sil ter še posebno Sovjetsk ezveze in nekaterih neuvrščenih držav. Čilu so potrebni veliki mednarodni krediti in prav o teh vprašanjih se Allende pogovarja v Moskvi.

Kuba predlagala Mehiki sporazum za boj proti preusmeritvi letal

CIUDAD MEXICO, 7. — Kubanska vlada je zavrnila zahtevo mehiške vlade po ekstradiciji devetih zračnih gusarjev, ki so prejšnji mesec preusmerili v Havano mehiško letalo. Istočasno pa je Havana predlagala Mehiki sporazum za preprečevanje ponovnih letalskih preusmeritev.

Mehiški zunanji minister, ki je snoči sporočil vest časnikarjem, je izjavil, da je Kuba zavrnila zahtevo, ker so gusarji preusmerili letalo zaradi političnih razlogov in havanska vlada v teh primerih ne priznava ekstradicije. V noti mehiški vladi, pa je Kuba podčrtala svojo pripravljenost podpisati sporazum za preprečevanje zračnega gusarstva.

Ameriški kozmonavt Cernan je z nasmeškom pozdravil svojce preden se je odpravil v vesoljsko ladjico «Apolla 17»

Železniška nesreča na Švedskem

Pet oseb je izgubilo življenje v železniški nesreči pri Jaerni, 50 km južno od Stockholma. Nesreča se je pripetila, ko je brzec, ki je vozil na progi Stockholm — Goeteborg, čelno trčil v krajevni vlak, ki je pravkar zapuščal postajo namenjen v prestolnico. Na sliki: reševalna skupina je izvlekla ranjenca iz vlaka

ZARADI OKVARE PRI POLNJENJU REZERVOARJEV 3. STOPNJE

«Apollo 17» vzletel z zamudo z oporišča na Kennedyjevem rtu

Vesoljska ladja brzi sedaj s pojemajočo hitrostjo proti Luni - Cernan in Schmitt se pripravljata na raziskovanje področja Taurus-Littrow

KENNEDYJEV RT, 7. — «Apollo 17» se je davi dvignil z vzletišča na Kennedyjevem rtu ob 6,33, in sicer z zamudo dveh ur in 40 minut, kot so prvotno predvidevali.

Vzlet ogromnega vesoljskega aparata (pri vzletu je merij skoraj 115 metrov) je potekal po že ustaljenih normah. Sedem sekund pred vzletom so gledalci opazili plamene na podnožju rakete «Saturn 5», kar je pomenilo, da so motorji začeli delovati. Kmalu nato je bil orjaški stroj zavit v meglo hlapov in plinov, ki pa so oddajali svetlobo, ki je bila podobna sončni. Prizor je bil nadvse veličasten. Kljub temu, da je 170 reflektorjev razsvetljevalo aparat, je bila svetloba, ki so jo povzročali motorji prve stopnje «Saturna 5» močnejša od njihove. V kratkem času je «Apollo 17» dosegel višino nekaj več kot 60 kilometrov, nakar je izpadla prva stopnja ter je začela delovati druga, ki je pognala vesoljsko ladjico še višje. Ko je ta prenehala delovati, so se vžgali motorji tretje stopnje, ki so spravili «Apollo 17» v krožni tir okoli Zemlje.

Zakaj je prišlo do več kot dveurne odložitve vzleta «Apolla 17»? Prišlo je do okvare v tretji stopnji rakete, in sicer pri polnjenju njenih rezervoarjev s kisikom. Elektronski aparat, ki nadzoruje potek operacije odštevanja, je takoj prekinil odštevanje samo. Treba je bilo odkriti, kje tiči napaka, oziroma okvara. Pri tem delu sta sodelovali dve visoko specializirani ekipi, ki sta si bili daleč na razen: ena je bila namreč na Kennedyjevem rtu, druga pa v Houstonu v Texasu. Ti dve ekipi sta morali izbirati med več kot tisoč možnosti raznih okvar. Njuno sodelovanje s pomočjo elektronskih strojev je bilo tako uspešno, da se je kmalu več kot po dveh urah posrečilo, da izdata elektronskemu nadzornemu računalniku «ukaze», ki so mu prijali. Takoj nato se je nadaljevalo odštevanje.

Kljub zamudi, kot smo dejali, je «Apollo 17» srečno vzletel z vesoljskega oporišča, se dvignil v višino 170 kilometrov, dvakrat ob krožil Zemljo, nakar so se ponovno prižgali motorji tretje stopnje, ki so mu posredovali drugo kozmično brzino (se pravi okoli 11 tisoč metrov na sekundo), kar je omogočilo vesoljski ladji, da se iztrže zemeljski težnosti ter odbrzi proti Luni. Kmalu nato se je odtrgala od vesoljske ladje tretja stopnja «Saturna 5», ki bo nadaljevala svojo pot proti Luni po drugem tiru. Čaka jo samo še ena naloga: raztreščila se bo na Lunini površini, a posebne valove bodo zabeležili razni aparati, ki so že nameščeni na našem naravnem satelitu.

Nato se je vesoljska ladja «America» obrnila za 180 stopinj ter povlekla iz ležaja lunarni modul «Challenger» ter se potem spet obrnila prav tako za 180 stopinj. V tem trenutku vesoljska ladja potuje s pojemajočo hitrostjo proti našemu naravnemu satelitu v tej formaciji: spredaj je lunarni modul, iz katerega molijo naprej štiri «tace»; modul je direktno povezan z vesoljsko kabino, ta pa s servisnim modulom. Vesoljska ladja bo plula v tej formaciji do Lune, jo obkrožila in nato se bo «Challenger» spustil s Cernanom in Schmittom na Lunino površino. Ewans pa bo nadalje upravljal kabino in servisni modul ter počakal, da se bosta njegova tovariša vrnila po več kot 70 urah z Lunine površine.

Pravijo, da bo pristanek na Luni to pot precej težak, ker gre za zelo razklano področje, in sicer za neko dolino, ki jo obkrožajo vrhovi, ki so visji od 2 tisoč metrov. Ta pokrajina se imenuje Taurus - Littrow. Učenjaki upajo, da bo raziskovanje tega področja zelo plodovito, saj bosta kozmonavta prinesla s seboj vsaj 90 kilogramov raznih kamenin. Domnevajo, da bi tam utegnili najti dragocene kamne, kot diamante in morda celo zlato. Raziskovanje tega področja bo morda tudi zelo bolj uspešno, ker je Schmitt po poklicu geolog, se pravi učenjak, ki dobro pozna razne kamenine. Pripomniti pa je treba, da je Schmitt tudi pilot lunarnega modula. «Challenger» bo pristal na Luni prihodnji ponedeljek.

SVOJEVRSTNO MAŠČEVANJE

Da bi se maščeval libanonski letalski družbi «MEA», ki ga je pred kratkim odpustila, je 35-letni Manlio Pasetti iz Milana s svojim avtomobilom zavozil v izložbo milanskega urada družbe in jo popolnoma uničil.

Za svoje maščevanje je Pasetti izbral prve jutranje ure. S svojim avtom «fiat 850 sport» je privozil pred izložbo v Ulici Alberici, Dvignil je pokrov prtljažnika in ga podprl z rezervnim kolesom. Nato je sedel za volan in pognal vozilo proti izložbi. Ker ni še s tem zadostil svoji maščevalnosti je zavozil z avtom v urad in je zmetal na tla vse dokumente ter je poškodoval tudi teleprinter. Bil je še «zaposlen», ko je v urad vdrla policija, ki ga je odpeljal v nevropsihiatrično bolnišnico, ker se je vedel tako neuravnovešeno.

ANTIPATIJA

Vse kaže, da zverem zoološkega vrta «Jungle Habitat» v New Jerseyju televizijske ekipe niso simpatične. Tega sta se dobro zavedela John Kennedy jr. in Jack Parr, ki sta spremila televizijske snemalce v park. Ko je Parr vzel v naročje tigrovega mladiča, ga je ta tako ugriznil v zapestje, da so mu morali zdravniki pozneje zašiti rano s petimi šivi. Pozneje se je lev približal avtu, s katerim sta se vozila Parr in Kennedy v spremstvu agenta obveščevalne službe. Zver se je zagnala v vozilo in uničila pnevmatiko. Agent je moral, čeprav s polnimi hlačami, iz vozila, da je zamenjal kolo.

PO POLNOŠTEVILNI UDELEŽBI V 48-URNI STAVKI

Sindikati poudarjajo pomen enotne stavke šolnikov

Potrjen program protestnih manifestacij

RIM, 7. — Danes zvečer se je zaključila 48-urna stavka državnih uslužbencev, ki so jo napovedale sindikalne organizacije CGIL, CISL in UIL. Stavka, ki se je začela včeraj zjutraj zadeva 300 tisoč državnih uslužbencev, uslužbence ANAS in gasilcev.

Sindikalne organizacije so objavile sporočilo, v katerem izjavljajo, da so se zainteresirani delavci polnoštevilno udeležili stavke. V dokumentu sindikati tudi potrjujejo program razčlenjenih stavk in ponovno 48-urno splošno stavko, ki bo 19. in 20. decembra. Državni uslužbenci zahtevajo dodatna trileta pogajanja, rešitev problema juridičnega statusa ter zavračajo dekret o visokih državnih funkcionarjih

Danes se je tudi zaključila splošna 48-urna stavka šolskih uslužbencev, ki so jo proglasile vsedržavne sindikalne organizacije. Prvič v zgodovini italijanskega šolstva, se je šolsko osebjo polnoštevilno udeležilo protestne demonstracije. Delavske organizacije pripisujejo uspeh stavke dejstvu, da so se razne sindikalne organizacije, v katerih so razpršeni šolski uslužbenci, proglasile skupno protestno manifestacijo. V tej zvezi sindikalisti opozarjajo, so organizacije prvič dosegle sporazum o temeljnih vprašanjih kot je juridični status docenta. Čeprav so nekatere točke zahtevnih platforma še vedno sporne pa sindikalisti podčrtujejo dejstvo, da je današnja enotna sindikalna akcija prvi korak na poti združevanja tistih sil, ki so doslej poživljale sindikalno gibanje na italijanski šoli.

Danes zvečer se zaključuje tudi dvodnevna stavka univerzitetnih profesorjev. Njihova protestna akcija pa je povezana z odločitvami akademskega senata milanskega politehnika.

V zvezi z vestmi o šolski in univerzitetni reformi, ki so jih v teh dneh objavile razne tiskovne agencije, je šolsko ministrstvo izdalo komunike, v katerem poudarja, da minister za šolstvo ne more napovedovati reforme, dokler je niso odobrile vladne stranke in ministrski svet.

V Rimu se je danes zaključil prvi krog pogajanj za podpis nove delovne pogodbe gradbenih delavcev.

Milanski kvestor prepovedal manifestacije ob obletnici pokola v kmečki banki

MILAN, 7. — Milanski kvestor dr. Allitto Bonanno je danes prepovedal manifestacije, ki so jih razne levičarske organizacije napovedale za prihodnji torek, ko bo obletnica pokola na Trgu Fontana v Milanu. Izvenparlamentarne organizacije so napovedale manifestacije, da bi protestirale proti po-

DA BI PREPREČILI OBIČAJNO TRAGEDIJO OB NOVEM LETU

Karabinjerji in policisti zaplenili nekaj stotov smodnika za «umetne ognje»

Preiskovalci dan za dnem odkrivajo skrivna skladišča petard
Lani so «botti» terjali pet smrtnih žrtev in nekaj tisoč ranjencev

SESTRI PONENTE (Genova), 7. — Genovski karabinjerji so zaplenili dva stota razstreliva z veliko rušilno močjo, ki je služila za izdelovanje «umetnih ognjev», v stanovanju v Ulici 24 maggio v Sestri Ponente.

«Če mi zaplenite vse — je zakričal 43-letni lastnik stanovanja Francesco Misto po rodu iz Neaplja — bom zažgal vse. Če umrem jaz, bodo umrli vsi». Z vžigalnikom v roki je stekel proti zaboju petard, a orožnikom se je posrečilo da so ga pravočasno ustavili.

Če bi razstrelivo ekspiodiralo — je pozneje izjavil podčastnik karabinjerjev, bi eksplozija uničila poslopje in bi hudo poškodovala tudi bližnje hiše.»

V stanovanju, ki ga je Misto preuredil v laboratorij za izdelovanje petard «tric-trac» in raket, so orožniki aretirali tudi 37-letnega Nicola Monaca, katerega so dalj časa iskali, ker je bil obsojen na deset let ječe. Monaco je skušal pobegniti, a karabinjerji so ga aretirali.

Orožniki preiskovalnega oddelka v Pescari so zaplenili 50 tisoč «tric trac» v stanovanju trgovca Giovannija Rossonija. Karabinjerji so ga prijavili sodišču zaradi nedovolje ne posesti razstreliva. Pred nekaj dnevi je policija v isti četrti odkrila in zaplenila 3 tisoč petard v nekem stanovanju v Ulici Campania. Karabinjerji so uničili zaplenjeno razstrelivo.

Agenti javne varnosti so zaplenili v Rimu dva stota materiala za «umetne ognje» v četrti Montesacro v Rimu. Razstrelivo so našli zapuščeno na ulici in verjetno je, da so ga zavrgli prodajalci, ki so se zbali policijskih preiskav.

Poldrugi stot materiala za umetne ognje so zaplenili orožniki v San Benedettu del Tronto v trgovini Sergia Tavolettija v središču mesta. Karabinjerji so eksploziv uničili, trgovca pa so prijavili sodišču zaradi nedovoljene posesti razstreliva.

O podobnih akcijah karabinjerjev in agentov javne varnosti poročajo italijanske tiskovne agencije že več kot teden dni, odkar je strahotna eksplozija v Ulici Prenestina v Rimu uničila poslopje in povzročila smrt 15 oseb. Bližata se božič in Novo leto, zato se trgovci in proizvajalci «umetnih ognjev» pripravljajo. Tovrstni material gre ob teh praznikih zelo dobro v prodajo zlasti na italijanskem jugu, kjer so božični in novoletni «botti» že starodavno ustaljena tradicija.

Ta običaj pa ima vsako leto tragične posledice. Skoro ne mine dan, da bi ne eksplodirai kak «laboratorij» za proizvajanje petard, raket in podobnega materiala, najbolj tragičen obračun človeških žrtev pa je ob praznikih. Lani je za Novo leto v Italiji izgubilo življenje pet ljudi, več tisoč pa je bilo ranjenih zaradi neveščega uporabljanja «bottov». Zlasti nevaren pojav pa so raketnice. Pred prazniki jih prodajajo na tisoče in to v vsaki trgovini, ker zakon ne zahteva nobenega dovoljenja za to orožje. Zaradi velikega povpraševanja se na tržišču pojavlja tudi zelo velika količina raket ki jih izdelujejo nekvalificirani ljudje. Slaba kvaliteta izstrelkov in nevešče uporabljanje orožja sta povzročila že na tisoče nesreč.

Glede različnih nesreč, ki se pripetijo v Italiji ob božičnih in novoletnih praznikih je treba potegniti pravo demarkacijsko črto. Na jugu so bolnišnice preobremenjene z delom zaradi posledic nepredvidenih eksplozij petardov in podobnega materiala, medtem ko imajo na severu predvsem opravka z ljudmi, ki so zaužili preveliko količino alkohola, ki so padli v stanovanju ali ki so si porezali prste, namesto da bi rezali salamo. Če k temu še dodamo veliko število prometnih nesreč je tragična slika praznikov popolna.

Eksplozija v rimskem poslopju je letos predčasno opozorila varnostne organe in ljudi na nevarnost, ki jo predstavljajo razstrelivo in skrivni laboratoriji, kjer izdelujejo in shranjujejo «umetne ognje» v prostorih, ki niso opremljeni s potrebnimi varnostnimi napravami Zgovoren je primer lastnice neke orožarne v Imoli Luise Baccarani, ki so jo agentje aretirali zaradi nedovoljene posesti razstreliva. Zakon določa da lahko v orožarni hranijo 25 kg smodnika, ženska pa jih je imela 55 kg. Da bi agenti ne odkrili odvečne količine smodnika, je Baccaranijeva skrila odvečno razstrelivo pod materino posteljo. Seveda ni pomislila, da bi se smodnik lahko vnel in povzročil smrt matere.

Agenti in policisti so danes zaplenili v Tarantu nad 5 stotov razstreliva in 10 tisoč petard v dveh trgovinah, katerih lastnike so prijavili sodišču zaradi nedovoljene posesti eksplozivnega materiala.

V enem mesecu so orožniki že zaplenili samo v Tarantu 13 stotov razstreliva in 25 tisoč petard.

BONN, 7. — Danes so se začela v vzhodnem Berlinu pogajanja med predstavniki Vzhodne in Zahodne Nemčije za navezavo poštnih in telegrafskih stikov. V sporočilu, ki sta ga delegaciji objavili po današnjem srečanju, pogajalci sporočajo, da se bodo pogajanja nadaljevala januarja prihodnjega leta

POLEMIKE O «ZASEBNI SPOLNI TERAPIJI» V VELIKI BRITANIJI

Znanstveno raziskovanje ali organizirana prostitucija?

Nekateri menijo, da gre le za izrabljanje ženske, drugi pa, da gre za zelo učinkovito zdravljenje impotentnosti

LONDON, 7. — Poslanka konservativne stranke v britanskem parlamentu Jill Knight je danes postavila vprašanje ministru za zdravstvo in socialno zavarovanje o tako imenovanih «zasebnih službah spolne terapije». Po mnenju poslanke gre le za nov način organiziranja prostitucije, ki so mu organizatorji nadeli znanstveno etiketo. Knightova je v tej zvezi opisala primer neke ženske, «ki jo je tako imenovani izvedenec za spolne probleme dr. Martin Cole, cinično izrabljal za svoje poskuse».

Gre za primer «miss X», ki je postala objekt «spolne terapije» dr. Coleja, docenta birminghanske univerze Aston in izvedenca za genetska vprašanja. Kaže, da se je dekle navdušilo za Colejev način zdravljenja, potem ko je prebralo njegovo brošuro o zdravljenju moške impotentnosti.

Poslanka je izjavila, da dr. Cole ni «izučil» dekleta in ji ni dal nobenega nasveta. Prosil jo je, naj bo ob koncu tedna na razpolago v svojem stanovanju nekaterim pacientom, ki so rezervirali «weekend» za znanstvene poskuse.

Dekle in zdravnik sta se sporazumela tudi za honorar. Ženska, ki je «žrtvovala» svoje «obline» na oltarju znanosti je prejemala poldrugi funt (približno 2 tisoč lir) za vsak «veenk-end».

«Gre za hladnokrvno in cinično izrabljanje ženske», je izjavila Knightova». Očitno je tudi, da so tako imenovani izvedenci izrabljali še druge ženske in čas je, da gibanje za osvoboditev ženske odločno poseže», je zaključila poslanka svoj govor.

Dr. Martin Cole, ki je tudi avtor didaktičnih filmov o spolni vzgoji (tudi okrog teh filmov je prišlo v Veliki Britaniji do zelo ostrih polemik), je zelo ostro zavrnil obtožbe Knightove. «Poslanka je prikazala vso zadevo čisto po svoje in v napačni luči. Če bi ne govorila v parlamentu, bi jo že prijavil sodišču zaradi obrekovanja», je izjavil znanstvenik.

Podtajnik za zdravstvo in socialno skrbstvo Michael Alison, je obljubil, da bo vlada preučila zadevo in se bo posvetovala z izvedenci, da bi ugotovila, če je treba in kako je treba omejiti zasebno službo «spolne terapije».

NAROČNINA za PRIMORSKI DNEVNIK
za leto 1973 v Jugoslaviji

CELOLETNA . . . . . din 180,00
MESEČNA . . . . . din 18,00
Za organizacije — ustanove — podjetja:
CELOLETNA . . . . . din 220,00
MESEČNA . . . . . din 22,00
ZA VSE NAROČNIKE:
— brezplačno mesečnik DAN za leto 1973
ZA VSE, KI PORAVNAJO CELOLETNO NAROČNINO DO 31. januarja 1973
— NAGRADNO ŽREBANJE v vrednosti 2.000.000 lir
Naročnino sprejemata:
— ADIT, Ljubljana, Gradišče 10 — tel. 22-207
— Narodna banka Ljubljana, tek. rač. št. 50101-603-45361